

Міністерство освіти і науки України
Чорноморський національний університет імені Петра Могили

**«МОГИЛЯНСЬКІ ЧИТАННЯ – 2017:
Досвід та тенденції розвитку суспільства в Україні:
глобальний, національний та регіональний аспекти»**

XX Всеукраїнська науково-методична конференція

ТЕЗИ

**Студентської наукової конференції
«Університетська молодь
для сталого майбутнього України»**

Економічні науки

Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили
Миколаїв, 2018

«Могилянські читання – 2017 : досвід та тенденції розвитку суспільства в Україні : глобальний, національний та регіональний аспекти». Університетська молодь для сталого майбутнього України. Економічні науки : XX Всеукр. наук.-метод. конф. : тези доп. / ЧНУ ім. Петра Могили. – Миколаїв : Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2018. – 56 с.

У збірнику тез містяться матеріали доповідей учасників Студентської наукової конференції «Університетська молодь для сталого майбутнього України» у сфері економіки.

Дяченко В. С.,
*студент 4 курсу факультету економічних наук,
ЧНУ ім. Петра Могили, м. Миколаїв, Україна*
Науковий керівник:
канд. екон. наук, доцент кафедри фінансів і кредиту Конєва Т. А.

БЛОГЕРСТВО ЯК ПРОФЕСІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ: МОЖЛИВОСТІ ОПОДАТКУВАННЯ

Загальновідомим є той факт, що в останні 5 років значно зросла популярність такого виду діяльності, як блогерство. Причиною цього, перш за все, став швидкий розвиток сфери ІТ-технологій у світі. Поява смартфонів та планшетних комп'ютерів зробила більш зручним доступ до Інтернету, різноманітних соціальних мереж не тільки для блогерів, але й для звичайних інтернет-користувачів.

Де кілька років тому блогерство було лише захопленням, способом висловити власну думку з метою перебування в тренді та крокування у ногу з часом. Проте, зі зростанням популярності соціальних мереж та відеохостингу YouTube з'явилася можливість заробляти там реальні гроші. Так, блогерство перетворилося на професійну діяльність, метою якої стало отримання прибутку. Зростання кількості блогерів призвело до конкуренції між ними. Кожен блогер має на меті створити власний унікальний та неповторний інтернет-контент задля залучення якомога більшої аудиторії та збільшення кількості підписників, які генерують левову частку кількості переглядів відео та публікацій, що формує дохід блогера. Для підтримки доходності на належному рівні блогер періодично має викладати на своєму каналі нові відеоролики, оскільки це залучає інтерес підписників до перегляду.

За даними статистичного порталу SocialBakers, понад 92% відсотки сучасних блогерів заробляють саме у відеохостингу YouTube. Існує навіть загальна формула, за якою розраховуються доходи YouTube-блогерів незалежно від того, у якій країні вони діють:

$$(A \times B) + C = D,$$

де: А – це кількість переглядів на каналі;

В – середній показник доходів від переглядів;

С – прибуток від реклами (до 30% від доходу від переглядів);

D – потенційні доходи каналу.

Загалом, для країн Європи та Сполучених Штатів середній дохід за 1000 переглядів коливається у межах 1.5-2.5 доларів США. Якщо брати до уваги Росію, Україну та Білорусь: 1-2 доларів США за 1000 переглядів. З квітня 2017 року ставка середнього доходу за 1000 переглядів, головним чином, стала залежати від тематики каналу на YouTube, який веде блогер. Найбільша ставка у каналів з автомобільною та фінансовою тематикою, яка коливається від 3 до 5 доларів США. Причиною цьому є значно менша популярність тематики цих каналів порівняно з іншими. Отримання високих доходів для каналів з автомобільною та фінансовою тематикою є досить проблематичним явищем.

Нині у відеохостингу YouTube найбільш популярними є канали з геймерською (ігровою), музикальною та розважальною тематикою, ставка середнього доходу за 1000 переглядів яких коливається у межах 0.5-2.5 доларів США.

Беручи до уваги іноземний досвід, більшість блогерів з окремих штатів США, Скандинавських країн, а також Німеччини, Франції та Великобританії, проваджуючи професійну діяльність на YouTube, мають на своєму каналі понад 10 000 підписників, в середньому 35 000 переглядів на добу та отримують дохід понад 1000\$ на місяць. Для цього, вони мають зареєструватися як суб'єкти підприємницької діяльності (або само зайняті особи) та сплачувати відповідний податок. Вітчизняним законодавством не передбачено оподаткування подібного виду діяльності. Більшість блогерів в Україні не мають офіційного працевлаштування, займаючись неофіційною підприємницькою діяльністю та не забезпечують відповідного внеску в економіку України.

Враховуючи стрімкий розвиток технологій у сучасному світі така діяльність, як блогерство, має бути визнана вітчизняним законодавством як професійна підприємницька діяльність та підпадати під оподаткування. Подібні нововведення повинні враховувати певні умови. Відеохостинг YouTube надає прозору статистику, а отже і всі можливості для розрахунку доходів блогерів, які публікуються як іноземними, так і вітчизняними офіційними статистичними порталами, на кшталт SocialBakers та Statsheep.

Доречним є встановлення прогресивної шкали оподаткування для блогерів як суб'єктів підприємництва, що забезпечувало б зростання податкових ставок із збільшенням їхніх доходів.

Жаган І. С.,

*студент 2 курсу факультету економічних наук,
ЧНУ ім. Петра Могили, м. Миколаїв, Україна*

Науковий керівник:

*канд. екон. наук, доцент кафедри економічної теорії
та міжнародної економіки Фертікова Т. М.*

ФРАНЧАЙЗИНГ, АБО БІЗНЕС ПІД КЛЮЧ

Франчайзинг – це така організація бізнесу, за якою компанія (франчайзер) передає певній людині чи компанії (франчайзі) право на виробництво, продаж товарів(послуг) цієї компанії. Франчайзі зобов'язується виробляти, продавати ці товари чи послуги по заздалегідь визначених правилах ведення бізнесу, що встановлює франчайзер. В обмін на здійснення цих правил франчайзі одержує дозвіл використовувати ім'я компанії, її репутацію (гудвіл), маркетингові технології, експертизу і механізми підтримки.

Франчайзинговий пакет, який називають також франчайзинговою ліцензією або франшизою – це основа франчайзингової системи. До складу стандартного франчайзингового пакету входять торгова марка, ноу-хау, керівництво з франчайзингу, послуги, які надаються франчайзером на користь франчайзі, відрахування на користь франчайзера.

Аналізуючи можливість входження у франчайзинг, перш за все необхідно детально розібратися, що буде передбачати даний метод співпраці. Слід відповісти на ряд питань, наприклад, чи зможе франчайзі дотримуватися вимог франчайзера. У франчайзингу немає багато можливостей для імпровізації і впровадження власних ідей. Слід надати відповідь, чи зможе фірма позитивно сприймати строгий контроль за діяльністю з боку франчайзера. Незважаючи на те, що франчайзі юридично є незалежним підприємцем, необхідно буде інформувати франчайзера про стан справ у своїй фірмі, а також надавати йому доступ до перевірки різних документів. Франчайзі, який не хоче визнавати контроль, несе шкоду не тільки своєму підприємству, але і всій франчайзинговій мережі і негативно впливає на інших франчайзі. Саме з метою уникнення таких випадків франчайзер буде впроваджувати стандарти і вимагати, щоб їх дотримувалися. Франчайзинговий договір буде містити певні обмеження щодо продажу та перенесення прав на франчайзингову точку. Це зменшує економічну свободу франчайзі, пов'язану з веденням його господарської діяльності.

Франчайзери часом роблять помилки в управлінні системою. Наприклад, впроваджені ними інновації можуть не виправдати себе або ж

навіть нашкодити франчайзі. Гарне ім'я франчайзингової системи і репутація торгової марки можуть погіршитися також з причин, незалежних від франчайзера.

Якщо франчайзер оголосить про банкрутство, це призведе до ануляції франчайзингового договору, тому варто перевірити доступну інформацію про фінансовий стан франчайзера.

З іншого боку, франчайзі, приєднуючись до франчайзингової угоди, може розраховувати на такі переваги від співпраці:

- відомий бренд;
- перевірена ідея;
- підтримка з боку франчайзера;
- допомога недосвідченим;
- менший ризик;
- користь з рекламних та промо-кампаній;
- формування іміджу торгової марки;
- кращі умови співпраці з постачальниками.

Нічого не буває безкоштовно. За можливість користування ноу-хау франчайзера, за менший ризик і підтримку потрібно буде платити. Франчайзі платить франчайзеру вступний франчайзинговий платіж (паушальний внесок), пізніше періодичні платежі (роялті) і часто платежі в маркетинговий фонд. І навіть у разі, коли договір не передбачає ніяких платежів, франчайзі все одно буде зобов'язаний закуповувати товар за посередництва франчайзера. Можна підсумувати так: чим більш прибутковим є бізнес і чим більша ймовірність успіху, тим більше повинен буде заплатити франчайзі.

Отже, укладання франчайзингової угоди несе для франчайзі як додаткові можливості, так і обмеження діяльності, і врахування тих і інших допомагає прийняти зважене рішення щодо наслідків даного виду співпраці.

УДК 368.89

Журавська С. О.,

*студентка 4 курсу факультету економічних наук,
ЧНУ ім. Петра Могили, м. Миколаїв, Україна*

CYBER INSURANCE AS AN IMPORTANT PART OF DOING BUSINESS AND PERSPECTIVE DIRECTION ON THE INSURANCE MARKET

In today's interconnected world, it's almost impossible to conduct business without using the Internet. As a result, the risk associated with data

storage and intellectual property has been increasing. The goal of hackers is not only state institutions and enterprises, but also the private sector, hitting on which, the attackers expect to undermine the country's financial system or get monetary benefits.

The amount of data breaches has been increasing and becoming almost commonplace phenomenon. Now in the world statistics of top business risks, provided by Allianz Global Corporate & Specialty, cybercrime in terms of the frequency of committing crimes is the second in a ranking.

The global financial impact of cybercrime is estimated to be around 575\$ billion USD. In 2015, the British insurance company Lloyd's estimated that cyber-attacks cost businesses nearly \$400 billion a year, which includes direct damage plus post-attack disruption to the normal course of business. With increased cyber security risks around the world, it obviously that businesses take proactive measures to safeguard their and their clients' data. One way to do this is through the purchase of cyber insurance.

The concept cyber insurance means the type of insurance, which provides a financial mechanism for recovering from cyber-attacks with loss, helping enterprises to return to normal operation, maintain stability, solvency, organize the management of personal data, repairment of reputation, notification and monitoring costs and reduce losses as a result of the interruption in production.

Traditional business insurance policies have tended to only cover "tangible" assets such as PCs, laptops and other mobile devices, but cyber insurance cover other important, but non-material sphere – information. Exactly because of this many difficulties appear, because assessing information is much more complicated than the value of a material object.

For estimating information and future losses, insurance companies use stress test logic and traditional methods. A cyber risks stress test assumes the worst and considers how a business would respond if an incident has already occurred. The main idea is to make a scenario in case of data breach in order to best protect and recover the system, identify weak points in business.

Although several obstacles, cyber insurance is moving into the mainstream as a tool for managing IT security risks. Businesses across all sectors are beginning to recognize the importance of cyber insurance in today's increasingly complex and high risk digital landscape. The Global State of Information Security Survey 2016 made an online research to predict future cyber insurance premiums. The results are based on responses of more than 10,000 insurance companies, and directors of IT and security practices from 127 countries and placed in Forbes.

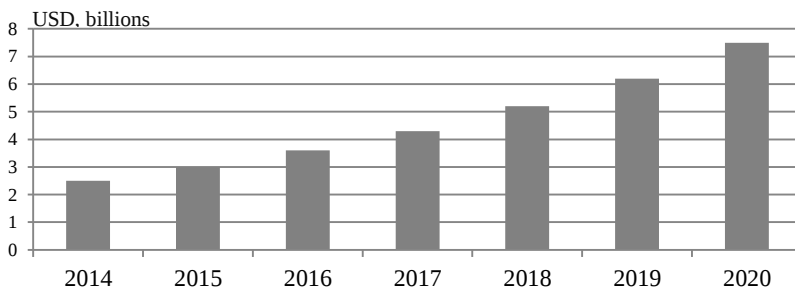

Fig. 1. Estimated annual cyber insurance premiums (Global)

Moreover, even within the sphere of cyber security new technologies are beginning to develop, like cloud insurance. There are a few policies that are being developed specially for the cloud environment, offering cover for lost revenue and expense resulting from the failure of the insured's cloud service provider.

Despite the different opinions, the insurance industry is still developing and quite successfully. Cyber security is basically a practice that helps organizations minimize risks, help security operations in an effective manner and also to achieve regularity for enhancing their own business network. These practices enable organizations to proactively protect their critical information and data assets against emerging threats. Cyber insurance gives companies a chance to get professional quality protection in case of the worst possible and impossible scenarios. It is very necessary nowadays to systematically evaluate technologies that can protect their data privacy and other confidential information.

УДК 336.748.12.02(043.2)(477)

Комова А. Д.,

*студентка 3 курсу факультету економічних наук,
ЧНУ ім. Петра Могили, м. Миколаїв, Україна*

Науковий керівник:

канд. екон. наук, доцент кафедри фінансів і кредиту Конєва Т. А.

ІНФЛЯЦІЙНІ ПРОЦЕСИ ТА ЕФЕКТИВНІСТЬ ПРОВЕДЕННЯ АНТИІНФЛЯЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ В УКРАЇНІ

Інфляційні процеси супроводжували Україну від початку її становлення на шлях незалежності. За 26 років Україна пережила й період

гіперінфляції (1993 р.), і період стагфляції. Але відомо, що інфляція для країни в одних випадках була руйнівною, в інших, навпаки, мала позитивний вплив.

Перші роки становлення України, як незалежної країни супроводжувалися економічними труднощами. Для українців 1990-ті роки – це період переходу від планової системи до ринкової економіки. Саме через цей перехід відбулася низка економічних проблем.

Можна розглянути інфляційні процеси та проведення антиінфляційної політики поетапно.

Перший етап – це пострадянський період 1991 р., індекс споживчих цін становить 390% (табл. 1), відбувається інфляція попиту в прихованій формі, високий рівень монополізації, наявність диспропорцій в економіці, великий дефіцит бюджету та надлишкова грошова емісія, перехід від командно-адміністративного типу економіки до ринкової.

Таблиця 1

Індекс споживчих цін у 1991-2000 рр. (%)

1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000
390,0	2100,0	10256,0	501,0	281,7	139,7	110,1	120,0	119,2	125,8

Другий етап 1992-1994 має назву «гіперінфляційний період», індекс споживчих цін має найвище значення за період незалежності (10256%). Цей період характеризується інфляцією у відкритій та прихованій формі, що викликана надмірною грошовою емісією, зростанням бюджетного дефіциту та інфляційних очікувань, продовженням перебудови економіки, шоком пропозиції, через перехід Росії в 1993 р. на торгівлю енергоносіями за світовими цінами, доларизацією економіки, зростанням цін на імпорт, зростанням державного боргу та подальшим спадом ВВП.

Гіперінфляція 1992-1994 рр., була результатом помилкового проведення стимулюючої фінансової політики шляхом надмірної емісії грошей.

Третій етап 1995-1996 рр., пройшов під назвою «дезінфляційний період». Індекс споживчих цін становив: 281,7% у 1995 році та 139,7% у 1996 році. Характерна для цього галопуюча інфляція, яка супроводжувалася розвитком бартерних відносин та стабілізуванням курсу національної валюти.

Зменшуються темпи інфляції через проведення фінансової стримуючої політики, а саме скорочення дефіциту бюджету та субсидій, введення податку на додану вартість, проведення приватизації та лібералізації цін.

Четвертий етап має назву «передкризовий період» 1997-2009 рр. За цей час відбуваються помірні коливання індексу споживчих цін. З

1998 р. (20%) до 2000 р. (25,8%) темпи інфляції починають зростати через девальвацію національної валюти, але починаючи з 2001 р., спостерігається уповільнення. У 2002 році виникає таке явище, як дефляція. У цей період в Україні зберігалася стабільність на валютному ринку, знижувалися коливання гривні та встановлювався фіксований валютний курс. З 2003 року до 2008 року наявна помірна інфляція в країні.

У 2008 році НБУ для придушення інфляції планує введення таргетування вузької базової інфляції, що орієнтується на збереження купівельної спроможності гривні.

Наступний «після кризовий» етап проходить із 2009 року до 2013 рік. У країні відбувається стабілізація економіки після світової кризи. Наявні помірні темпи інфляції, що чергуються з незначною дефляцією у 2012 році. Покращується рівень життя населення.

Та останній етап, який має назву «сучасний», відбувається з 2014 роки до сьогоднішнього дня. Унаслідок багатьох соціальних, політичних, економічних чинників, темпи інфляції знову почали зростати, і вже у 2014 році становили 24,9%. Основними причинами зростання інфляції визначають: обвальну та стрімку девальвацію гривні, адміністративне підвищення комунально-житлових тарифів, анексія Криму, проведення «антитерористичних» операцій на Донбасі, нестабільне політичне становище в країні, збільшення воєнних видатків.

Узагальнюючи причини інфляції в Україні, можна навести такі: політична та економічна трансформація початку 1990-х років, затяжний процес проведення грошових реформ, невисока частка галузей в економіці країни, що працюють на кінцеве споживання, залежність від постачання енергоносіїв, присутній внутрішній лаг під час проведення фінансової політики, слабкість антимонопольного законодавства, великі державні видатки, системні політичні негаразди.

УДК 336.71.021:[338.23:336.74](043.2)(420)

Бабаніна А. Ю.,

*студентка 3 курсу факультету економічних наук,
ЧНУ ім. Петра Могили, м. Миколаїв, Україна*

Науковий керівник:

канд. екон. наук, доцент кафедри фінансів і кредиту Конєва Т. А.

АНАЛІЗ МОНЕТАРНОЇ ПОЛІТИКИ БАНКУ АНГЛІЇ

Банк Англії – центральний банк Великої Британії. Банк Англії є найстарішим та найстійкішим банком світу. Він з'явився у кінці XVII століття і існує донині. Банк Англії має дуже насичену історію, сповнену падіннями та успіхами. Особливістю Банку Англії є те, що

формально він є незалежним від уряду, але в той самий час знаходиться під керівництвом Міністерства Фінансів.

Грошово-кредитна політика Банку Англії має свої особливості. Основною метою монетарної політики Англії є підтримка стабільності національної валюти. Одним з основних інструментів грошово-кредитної політики Банку Англії є облікова ставка, яку центральний банк достатньо рішуче зменшував під час останньої кризи.

За даними Світового банку можна побачити, що зміна грошової маси у Великій Британії коливається від -4,4% до 17,8%. При чому максимальний відсоток спостерігався саме в 2008 році від час Великої рецесії. Можна припустити, що монетаристське правило не використовується у політиці Банку Англії.

Динаміка ВВП Великої Британії наведена у табл. 1.

Таблиця 1

Зміна реального ВВП, %

	Роки									
	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Велика Британія	2,5	2,6	-0,6	-4,3	1,9	1,5	1,3	1,9	3,1	2,2

Економічне зростання у Великій Британії в докризовий період, тобто у 2006-2007 році, було на рівні 2,5-2,6%. Світова криза не оминула Велику Британію, знизивши ВВП у 2009 році на 4,3%. І вже після кризи темп росту реального ВВП досяг значень докризового періоду, і в 2014 році досяг значення 3,1%.

За рівнянням І. Фішера ($MV=PY$), невід'ємною складовою є швидкість обігу грошей та інфляція. Якщо підрахувати швидкість обертання грошей протягом з 2006 року до 2015 року, використовуючи дані Світового банку (номінальний ВВП, та грошова маса), можна побачити, що швидкість є практично незмінною (приблизно 0,7), що цілком відповідає поглядам монетаристів.

Використовуючи отримані дані, перевіримо дію рівняння Фішера для економіки Великої Британії (табл. 2).

Таблиця 2

Обґрунтування рівняння Фішера

	Роки									
	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Зміна грошової маси, %	14,1	15,8	17,8	-0,1	3,99	-4,4	0,77	2,1	-2,5	1,97
Зміна швидкості обігу, %	-4,8	-9,2	-13,3	-2,8	-0,5	8,3	2,1	1,7	7,5	0,8
$M \times V$	1,09	1,06	1,03	0,97	1,03	1,04	1,03	1,04	1,06	1,01
Темп інфляції, %	2,3	2,3	3,6	2,2	3,3	4,5	2,8	2,6	1,5	0,05
Зростання реального ВВП, %	2,5	2,6	-0,6	-4,3	1,9	1,5	1,3	1,9	3,1	2,2
$P \times Y$	1,05	1,05	1,03	0,98	1,05	1,07	1,04	1,05	1,05	1,02
Відхилення, %	4,2	0,5	-0,3	-0,9	-2,0	-3,2	-1,2	-1,0	0,7	-1,0

З табл. 2 можна побачити, що впродовж 2006-2015 рр. відхилення було незначне, що говорить про доречність використання рівняння Фішера в монетарній політиці Банку Англії. Тобто переважає загалом монетаристський напрям монетарної політики.

Загальновідомо, що під час виходу із кризи Банк Англії вдавався до дискреційної політики, а саме до політики «дешевих грошей». Як було зазначено, для цього Банк Англії використовував облікову ставку, а саме найрішучіше її знижував. Цього також виявилось недостатньо, тому Банк Англії почав використовувати нестандартні методи, такі як: кількісне пом'якшення, що являє собою викуп центральними банками активів на відкритих фінансових ринках.

Ефективна монетарна політика включає в себе як «гру за правилами», так і дискреційність. А останнім часом і застосування нетрадиційних інструментів. На прикладі Банку Англії можна побачити, як за часів економічної стабільності він «грає за правилами», а небезпека кризи примушує звертатися до дискретності.

УДК: 336.711.65

Валентова Ю. В.,
*студентка 3 курсу факультету економічних наук,
ЧНУ ім. Петра Могили, м. Миколаїв, Україна*
Науковий керівник:
д-р екон. наук, професор Кузьменко О. Б.

АКТУАЛЬНІСТЬ УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ У БАНКІВСЬКІЙ СИСТЕМІ УКРАЇНИ В УМОВАХ НЕСТАБІЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ

Поняття «ризик» супроводжує кожну сферу економічної діяльності. Не є винятком із правила й діяльність банків. Через наявність досить тісного взаємозв'язку між становищем банківської системи та економічним зростанням країни, ризики банківського сектору потребують особливої уваги, зокрема, розширеного якісного та кількісного аналізу. Тому, задля стабілізації економічного зростання та, відповідно, покращення банківської справи встановлення будь-якої проблеми породжує необхідність її негайної ліквідації. Нестабільність економічної ситуації значним чином позначається на темпі економічного зростання. Наприклад, у 2010 році темп економічного зростання становив 4,1%, у 2015 році вже досяг від'ємного значення (-9,8%), а у 2016 році ситуація де-

що покращилась – 2,3%. Однією із причин такої нестабільності є саме фінансові проблеми банків.

Банківська система України є досить чутливою, не стійкою і потребує розроблення шляхів її удосконалення. Досить стрімко за останні роки збільшилась частка збанкрутілих банків, що негативно впливає як на саму державу, так і на її населення. Станом на 01.11.2016 року в Україні діяло 100 банків, а з початку 2017 року їх кількість значно зменшилась.

До небезпечних чинників, котрі охоплюють фінансові ризики належить, зокрема, непостійність законодавства, його недосконалість. Діяльність Національного банку України також не відповідає кризовій ситуації, оскільки монетарна політика є досить неякісною. Наявність економічної кризи та соціального безладу в країні також не впливають позитивно на банківську систему.

На сьогодні банківську систему збиває з ніг загрозливий рівень кредитних ризиків, тобто втрата великих сум, зокрема, через неповернення кредитів. Вплив мають також ризики з депозитних операцій банків та валютні ризики, що виникають при купівлі-продажу іноземної валюти за різними курсами. Наявність конкурентного ризику спричинена не лише наявністю банків-конкурентів, а й відкриттям філій іноземних банків на території України, що значно погіршує становище українських банків. Не менш вагомими є ризики ліквідності, оскільки через брак коштів банк у певний момент часу не може виконати свої зобов'язання.

Питання управління банківськими ризиками було висвітлено у працях таких вітчизняних науковців як В. Вовк, О. Криклій, Л. Примостка, Ю. Ребрик, В. Грушко, Н. Швець та інші. Незважаючи на наявність потужного теоретичного підґрунтя та дієву практичну діяльність науковців та професіональних економістів, банківська система має досить велику кількість недоліків та потребує змін та удосконалення.

Повністю позбутися негативного впливу ризиків для кожного банку звичайно неможливо, але можна розробити відповідні заходи для своєчасної адаптації або для часткової їх нейтралізації. Варто почати з ліквідації кредитних ризиків – вирішити проблему з заборгованостями, аби компенсувати збитки минулих років, ввести більш сувору систему надання кредитів.

Отже, проблема мінімізації основних фінансових ризиків в банківській справі та врятування банків від банкрутства залишається невирішеною та досить негативно впливає не економіку в цілому. Управління ризиками у банківській сфері повинно охоплювати абсолютно всі його структурні елементи, тобто як органи управління, так і той еле-

мент банку, на якому приймається ризик. Вирішення цих питань має здійснюватися на державному рівні та чітко регламентуватися законодавством.

УДК 330.322(043.2)(1-87)

Гаврильчук Р. М.,

*студент 3 курсу факультету економічних наук,
ЧНУ ім. Петра Могили, м. Миколаїв, Україна*

Науковий керівник:

канд. екон. наук, доцент кафедри фінансів і кредиту Конєва Т. А.

ІНВЕСТИЦІЇ ЯК ЧИННИК ЕКОНОМІЧНОГО ЗРОСТАННЯ

Інвестиції – це довгострокові вкладення капіталу у підприємницьку діяльність з метою одержання певного прибутку. Вкладання інвестицій сприяє розвитку економіки країни. У сучасних умовах інвестиції є однією із важливих умов виходу з економічної кризи, структурних зрушень у науково-технологічному розвитку, створення нових робочих місць тощо.

Залучення іноземних інвестицій багато в чому допомагає в підвищенні економічного рівня розвитку країни, адже їх вплив поширюється на рівень технологічних трансформацій, стан національного виробництва, темпи структурної перебудови всієї економіки.

Потенційні іноземні інвестори перед тим, як вкладати кошти, детально та всебічно аналізують ступінь привабливості країни, того чи іншого регіону, підприємства, організації з метою зменшення ризиків. Як свідчать результати багатьох країн (США, Німеччина, Франція, Велика Британія та ін.), каталізатором інвестиційної активності став іноземний капітал, який відіграв значну роль у розвитку та структурній перебудові їхніх економік.

Для потенційних інвесторів основними ознаками привабливості країни можуть бути:

- характеристика та доступність місцевого ринку;
- сприятливе законодавче середовище та ступінь захисту іноземних інвесторів в країні;
- потенційний ринок праці (наявність кваліфікованої робочої сили та її вартість);
- законодавче регулювання можливостей вивозу інвестованого капіталу та прибутку;

- забезпечення захисту інтелектуальної власності;
- політична стабільність;
- сприятливий інвестиційний клімат;
- зовнішньоекономічна політика (квоти, митні бар'єри тощо).

Відповідність об'єкту інвестування основним ознакам привабливості може бути досягнута через створення певних механізмів, які регулюватимуть інвестиційну діяльність. Це забезпечується законодавчою базою та виконанням основних принципів та засад іноземного інвестування.

Динаміка іноземних інвестицій в Україну представлена у табл. 1.

Таблиця 1

**Надходження прямих іноземних інвестицій в Україну,
млрд. дол. США**

Роки	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Прямі іноземні інвестиції в Україну	7808	5604	9891	10913	4816	6495	7207	8401	4499	410	2961	3336

Обсяги прямих іноземних інвестицій коливаються, але в цілому простежується спадна динаміка (рис.1).

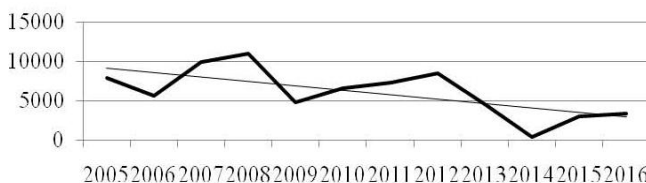

Рис. 1. Прямі іноземні інвестиції в Україну, млн. дол. США

Така тенденція в Україні відбувається через воєнні дії з Росією та поглиблення політичної і економічної кризи в країні, з 2012 по 2016рр. Стратегічного інвестора відлякує корупція, економічна невизначеність, зволікання з ключовими реформами (перш за все, судової і земельної) та обмеження НБУ на виведення капіталу.

Для України успішна реалізація завдань інвестиційної стратегії залежить від функціонування ефективної системи нарощування інвестиційних ресурсів, підвищення рівня їхньої мобільності. Вирішення комплексу цих завдань у попередні роки, в умовах економічної кризи, спаду виробництва, неплатежів, інфляції, політичних конфліктів було неможливим. Але зараз економіка України вступила у новий етап свого розвитку, який має характеризуватися здійсненням проєктів модер-

нізації підприємств, широким використанням економічних стимулів для інвестицій, утвердженням моделі інноваційного розвитку, формуванням засад соціального господарства. Важливу роль у належному виконанні поставлених цілей і завдань відіграватиме грамотна інвестиційна політика держави.

Одним з головних пріоритетів незалежної України є накопичення та заохочення інвестицій. Закордонна практика доводить, що інвестиції допомагають вирішувати проблеми з недостатнім внутрішнім фінансуванням. А при їх правильному використанні держава може не тільки компенсувати нестачу внутрішніх грошових ресурсів, а ще й підвищити ефективність та конкурентоспроможність продукції, що виготовляється в Україні, завдяки запровадженню нових технологій, досвіду іноземних управлінських якостей.

УДК 658.152(043.2)(1-87)

Глазачева І. А.,

*студентка 1 курсу факультету економічних наук
ЧНУ ім. Петра Могили, м. Миколаїв, Україна*

Науковий керівник:

*доц. кафедри економічної теорії
та міжнародної економіки Палехова В. А.*

АНАЛІЗ СФЕР ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ З ІНОЗЕМНИМ КАПІТАЛОМ – ВЕЛИКИХ ПЛАТНИКІВ ПОДАТКІВ

Останні роки стали періодом кардинальних змін політичного та економічного курсу України, які дають підстави сподіватися на прискорений економічний розвиток у випадку проведення глибоких реформ у багатьох сферах життя. Одним з важливих напрямків реформування економіки є створення сприятливого бізнес-середовища: значною мірою темпи економічного зростання залежать від обсягу інвестицій. З огляду на недостатність національних заощаджень важливим джерелом фінансування української економіки є іноземні інвестиції.

Притік іноземних інвестицій є необхідною складовою розвитку і через те, що вони несуть з собою нові технології виробництва, менеджменту, маркетингу, сприяють зростання податкових надходжень, створюють нові робочі місця та відчутно збільшують добробут українських громадян. Але формулюванню задач залучення і раціонального розміщення іноземного капіталу має передувати проведення докладного аналізу сфери економічних інтересів світових інвесторів в Україні.

Статистичну інформацію щодо напрямків прямих іноземних інвестицій можна отримати на сайті Держстату. Одночасно, для більш повної інформаційної картини, доцільно проаналізувати сфери діяльності підприємств, які повністю належать іноземним інвесторам, і які внесені у Реєстр великих платників податків в Україні за 2017 р. (з цього року великим платником податків визнається юридична особа або постійне представництво нерезидента в Україні, у якої **обсяг доходу від усіх видів діяльності за останні чотири квартали перевищує 1 млрд. грн.**).

На підставі даних табл. 1 можна проаналізувати, яким сферам економіки України віддають перевагу відомі світові корпорації.

Таблиця 1

**Основні дані про діяльність найбільших підприємств,
що повністю належать іноземним інвесторам**

№	№ в реєстрі	Назва	Рік заснування в Україні	Сфера діяльності
1	26	ТОВ «СК Джонсон»	1990	Миючі засоби, засоби гігієни, догляду за взуттям
2	109	ПАТ «Карлсберг Україна»	1996	Виробництво пива, алкогольної та безалкогольної продукції
3	118	ПрАТ «Філіп Морріс Україна»	1993	Тютюнові вироби
4	402	ТОВ «Проктер енд гембл трейдинг Україна»	1993	Оптова торгівля, виробництво миючих, дитячих засобів, засобів гігієни для дітей і дорослих
5	630	«Макдональдз юкрейн лтд»	1997	Фаст-фуд
6	1566	ТОВ «Райффайзен лізинг аваль»	2006	Послуги з фінансування обладнання, транспорту, технічного обладнання

Джерело: Державна фіскальна служба України

Отже, дані табл. 1 підтверджують той факт, що іноземний капітал доволі охоче бере участь у високорентабельних галузях економіки з швидким оборотом капіталу, до яких належить, передусім, харчова промисловість, оптова торгівля та фінансова сфера. Ця ситуація викликає занепокоєння, оскільки для підвищення конкурентоспроможності вітчизняної економіки потрібні вкладення у високотехнологічне, наукомістке виробництво. Тому, крім покращення інвестиційного клімату, бажане використання податкових важелів, стимулюючих та координуючих заходів промислової політики для формування сучасної структури національної економіки.

Гуска С. В.,

*студентка 2 курсу факультету економічних наук,
ЧНУ ім. Петра Могили, м. Миколаїв, Україна*

Науковий керівник:

*канд. екон. наук, доцент кафедри економічної теорії
та міжнародної економіки Фертікова Т. М.*

ВИЗНАЧЕННЯ ВПЛИВУ ДЕРЖАВНОГО БОРГУ НА ЕКОНОМІЧНЕ ЗРОСТАННЯ КРАЇНИ

Державний борг – економічне явище, що спричинене залученням державою додаткових фінансових ресурсів на умовах кредиту для забезпечення реалізації функцій і завдань, покладених на неї. Причиною виникнення державного боргу є неспроможність країни функціонувати на власні кошти, а причиною його зростання – невміння ефективно використовувати позикові фінансові ресурси.

Метою політики урядів всіх країн є зменшення боргового навантаження та забезпечення економічного зростання. Але насправді в багатьох країнах світу має місце збільшення розмірів внутрішнього і зовнішнього боргу, зростання витрат на його обслуговування, що посилює актуальність проблеми впливу державного боргу на динаміку ВВП. Виникає потреба у пошуку шляхів вдосконалення державної боргової політики.

Державний борг та економічне зростання пов'язані між собою через державний бюджет, інвестиції, заощадження, податки, відсоткові ставки.

Виділяють два основних підходи, як результати досліджень впливу державного боргу на економічне зростання:

- державний борг має як позитивний, так і негативний вплив на зміну ВВП. Позитивний вплив забезпечується у разі збільшення обсягу інвестицій внаслідок перетворення залучених коштів на капітал, що призводить до підвищення темпів економічного зростання країни. Якщо залучений капітал використовується не в якості інвестицій, то простежується негативний вплив державного боргу, що проявляється у зменшенні національних заощаджень та скороченні рівня національного виробництва. В такому випадку державний борг не дозволяє країні ефективно розвиватися;

- наявність державного боргу суттєво не впливає на економічне зростання в країні.

Обслуговування боргу – це комплекс заходів держави з погашення позик, виплати процентів за ними, уточнення і змін умов погашення позик. Прогнози – це дохід, що сплачується на користь кредитора за умовами угоди про позику або про випуск державних цінних паперів.

Якщо державний борг зростає швидше, ніж ВВП, його обслуговування може призводити до зниження життєвого рівня населення. У випадку, коли державний борг зростає в умовах припинення росту ВВП, наслідки можуть бути більш негативними.

Боргова політика кожної країни має бути спрямована на:

- стимулювання росту ВВП;
- стримування інфляційних процесів;
- сприяння економічному розвитку.

Отже, позитивну динаміку державного боргу не можна оцінити односторонньо з точки зору її впливу на економічне зростання. Одним із факторів економічного зростання є інвестиції, що фінансуються в тому числі за рахунок коштів, отриманих в борг. Доки залучені іноземні позикові ресурси використовують продуктивно, вони є одним із чинників економічного зростання. В такому випадку приріст ВВП можна розглядати як деяку похідну від збільшення зовнішнього боргу. За умови непродуктивного використання залучених коштів збільшення державного боргу в довгостроковому періоді може стримувати економічне зростання внаслідок збільшення коштів на обслуговування боргу.

UDC 338.485:330.34]:338(100) (043.2)

Dzhragatspanian V. A.,

Students of Faculty of Economics,

Petro Mohyla Black Sea National University, Mykolaiv, Ukraine

Research supervisor:

PhD, Associate Professor Koneva T. A.

THE ROLE OF TOURISM IN COUNTRY'S ECONOMY

The term «tour» was first applied in 1750, and the term «tourist» was used as the name of a participant in entertaining or educational trips (tours). English reformer T. Cook (1808-1892 years) is undoubtedly considered the founder of international tourism as a sphere of economic activity. He for the first time noted the commercial prospects for its development. T. Cook cre-

ated the basis of the tourism's organization and opened a travel agency, applied reservation of places in the means of travel and accommodation, issued quality travel guides with complete information.

Ukrainian scientists M. Malskaya, V. Khudo and V. Tsybukh believe that tourism is a kind of recreation, connected with departure from the place of residence, active rest, during which the restoration of work capacity is combined with health, cognitive, sport and cultural, entertainment purposes.

With the globalization of the world, the development of social networks, cultural and language boundaries between countries and content are erased. In this regard, the development of tourism is gaining momentum due to the very diverse reasons and motives of a modern person who seeks to see the world with their own eyes. Tourism becomes accessible to people of different age groups, different flavours, different levels of prosperity.

This increases the role of the tourism sector in the economic growth of any country, which is relevant both to developed countries and those regions that transform their own economies. For the latter, it is important to determine the directions by which tourism is echoing economic relations. This will provide an opportunity to formulate appropriate state support policies, reforming, taxing the activities of travel agencies and related businesses.

Firstly, the successful development of tourism simultaneously depends on and contributes to the establishment of the appropriate infrastructure: travel agencies, roads, airports, train stations, hotels, restaurants, business centres, health sphere, sports clubs, cinemas, theatres, beauty salons, trade enterprises, etc. This forms the industry serving the tourism and simultaneously leads to diversification of the economy.

Secondly, tourism affects the increasing of business activity in the country. Foreign and domestic tourists, spending money, form the demand and business replies by production of goods and services. The active tourism market can be a source of financing for the conservation of historical heritage, contribute to the preservation and timely restoration of historical monuments, architectural structures, improve the ecology of the region. Besides, business activity is one of the effective method of unemployment decreasing.

Thus, tourism helps to create working places without large costs and attract a lot of people, because labour in this area is mostly not mechanized and based on communication between different people – staff (administrators, maids, guards, saviours, drivers, doctors, chefs, waiters, cleaners, secretaries, guides, etc.) and tourists.

Thirdly, favours the improving the quality of life, the increasing of welfare of the nation in the countries with powerful touristic sector. Enterprises and entrepreneurs in tourism pay tax profit, staff – personal income taxes, providing budget of their city, region and country.

Finally, tourism forms macroeconomic indicators of the country, such as balance of payments, GDP and national income. Significant is the contribution of tourism business to the balance of payments of the country, which is expressed in the form of a difference between the cost of foreign tourists in the country and the expenses of citizens of the same country abroad.

The most important macroeconomic indicator is GDP of the country – the aggregate market value of final goods and services created in the country for a certain period of time (one year). This is the aggregate value of all finite material and intangible goods that are created, distributed and used by residents and non-residents in the national economy during the year.

In order to assess the impact of the tourism sector on the country's GDP, it is possible to compare the share of income from international tourism to the GDP of different countries (Table 1).

Table 1

**The part of revenue from international tourism
in GDP in regions of the world in 2016 year, %**

The region	%
Caribbean pool	15,4
North Africa	13,1
European Union	11,5
North America	11
East Asia	9,8
Middle East	9,7
Latin America	7,6
Southeast Asia	7,5
South Asia	5,5

Tourism is an important source of revenues to the treasury of any state. In many countries, the share of tourism accounts for one fifth to one half of the gross national product. In the sphere of tourism, 60% of the world's labour force is employed.

The modern tourist business has become an important factor in the development of the world economy. It covers a wide range of industries, generates revenue in the state budget, attracts foreign capital and investment, promotes the development of advanced technologies. The tourist business is dynamic, it is constantly expanding and developing, which gives it the opportunity to make a significant contribution to the country's GDP.

Dragumirova A. H.,
4th year student, Faculty of Economics,
Petro Mohyla Black Sea National University, Mykolayiv, Ukraine
Research supervisor:
Lecturer Lushko S.

TOOLS OF MONETARY POLICY AND THEIR EFFICIENCY IN THE CONTEXT OF UKRAINE

Monetary policy is a set of actions held by government in a sphere of monetary circulation aimed at regulating growth, inflation and ensure stability of the monetary. The main tools of monetary policy are: discount rate, operations on the open market regulation of the required reserves norm. There are 2 types of the monetary policy: expansive and restrictive. There are a lot of advantages and disadvantages which should be considered when choosing a right instrument such as: multiplier effect, no internal time lag, no crowding-out effect (advantages) and external lag; inability to select the objectives of monetary policy by the National Bank, "The dilemma of the purposes" (disadvantages).

We compared discount rates in Ukraine and in European countries. The cost of money for citizens of Ukraine still stays very high. When discount rate in the Europe is equal to 0%, the same indicator established by the NBU is 13,5%. Real interest rate for loans in Ukraine in 2015 was equal to -13,124%. In the USA, for example, in the same year it was equal to 2,235%. Negative value of real interest rate in Ukraine means that inflation is much higher than nominal interest rate so investors who are placing their money in Ukraine are just losing it.

We found out that there is 67% correlation between inflation rate and discount rate. It means if inflation is growing then discount rate should grow too (it approves theoretical points of view). Correlation between GDP growth and discount rate is equal to -0,66. It means that if discount rate is decreased then GDP increases. Ukrainian government reduces discount rate despite inflation about 50% in 2015 so GDP increase is a vector for monetary policy nowadays and inflation is not considered to be a big problem.

The implementation of the inflation targeting regime is the major strategic task of the NBU in monetary policy through a sustained belief that low and stable inflation is a necessary condition for high growth rates of Ukrainian economy. The NBU continues to prepare the preconditions for the successful implementation of this regime. Government has initiated changes in operational structure of monetary policy. So, greatly simplified system for

the formation and storage of obligatory reserves, namely: unified regulations on required reserves and the use of only the previous period for defining the reserve base. Such changes would help banks manage their liquidity and provide an opportunity to increase its efficiency.

In the fight with inflation, government has established such criteria for inflation in the future: 2016 – 12%, 2017 – 8%, 2018 – 6%, 2019 – 5%.

Ukrainian monetary policy aims not only to keep inflation at around 5%, but also to maintain the level of international reserves and performing over the growth of monetary aggregates for the cooperation with the IMF. The NBU will achieve the purpose of providing inflation at a certain level, especially through changes in the discount rate and the active use of certificates of deposits.

УДК 378.147.88

Костяхіна А. М.,

*студентка III курсу факультет економічних наук
ЧНУ ім. Петра Могили, м. Миколаїв, Україна*

Науковий керівник:

*викладач кафедри економічної теорії
та міжнародної економіки Постикіна Є. Г.*

ЗАЛУЧЕННЯ НОСІЇВ ІНОЗЕМНИХ МОВ ДО ПРОВЕДЕННЯ ЗАНЯТЬ З ДИСЦИПЛІНИ «ІНОЗЕМНА МОВА ЗА ПРОФ. СПРЯМУВАННЯМ» СТУДЕНТАМ СПЕЦІАЛЬНОСТІ «ОБЛІК І АУДИТ»: ПЕРЕВАГИ ТА НЕДОЛІКИ

У сучасному світі, при швидкому розвитку комерційних, економічних, політичних зв'язків між країнами, усе більше актуальними стають іноземні мови. Поглиблення міжнародних зв'язків України, інтеграція до загальноєвропейських структур підвищують роль іноземних мов як важливого засобу міжкультурного спілкування. Англійська стала світовою мовою спілкування, мовою бізнесу. Англійська за професійним спрямуванням стає життєво необхідним способом налагодження стосунків між підприємцями, спеціалістами і співробітниками міжнародних компаній. Саме тому професіоналам фінансової сфери необхідно володіти англійською мовою задля реалізації свого професійного потенціалу на міжнародному ринку праці.

Необхідність навчання не англійської мови для загально життєвого використання, а англійської мови для спеціального професійного вживання робить все більша кількість вітчизняних науковців: Н. Ф. Бориско,

В. Д. Борщовецька, Н. В. Зінуківа, С. С. Коломієць, Е. В. Мірошніченко та ін. Аналіз питань навчання англійської мови для професійного спілкування бухгалтерів досліджували такі вчені, як Є. В. Мірошніченко, С. С. Іваннікова, О. Ю. Оболенський. Найбільш вагомий внесок в обґрунтуванні підходу вивчення англійської мови зробили його прихильники і, насамперед, англійські та американські дослідники Г. Уїдоусон, У. Літлвуд, С. Крашен, С. Савіньон. Багато спеціалістів в різних галузях науки, бізнесу, техніки, культури та інших сфер людської діяльності потребують негайного вивчення англійської мови. Великі зміни відбуваються у навчанні: кардинально переглядаються способи та методи викладання.

Окрім досягнутих позитивних результатів у сучасній вітчизняній методиці навчання англійській мові для спеціальних цілей існує цілий ряд недосліджених напрямів, які потребують вирішення і тому можуть слугувати полем для досліджень українських та зарубіжних науковців. Викладання англійської мови на нефілологічних спеціальностях вимагає зосередження уваги та зусиль на читанні літератури з фаху. Цілеспрямоване читання є необхідною умовою набуття студентами за порівняно недовгий проміжок часу достатнього рівня комунікативної компетенції в професійній діяльності.

У сучасному світі, вже ніхто не може виправдати неможливість подорожувати і вивчати іноземні мови в середовищі носіїв, або вивчати мову з тим же носієм, але в своїй країні. І багато вищих навчальних закладів залучають саме носіїв мови до викладання дисциплін для своїх студентів. Ніхто краще ніж носій мови не знає англійську мову за професійною спеціалізацією. Ми вважаємо що такий спосіб викладання є найефективніший для студентів, адже він має багато переваг.

З переваг варто відзначити той факт, що носій дасть вам сучасну і живу англійську, оскільки це його рідна мова, на якій він спілкується кожен день. Він зможе пояснити вам всі нюанси розмовних або сленгових виразів, термінологію.

Спілкування з мовцем, для якого англійська рідна – це можливість практично відразу позбутися мовного бар'єру, тому що спроби спілкуватися з викладачем українською або російською мовою, швидше за все, проваляться. Заняття з розповсюджувачем англійської спочатку створюють стресову ситуацію, яка загострює здатності і можливості, змушує виходити із зони комфорту і рухатися вперед.

Ще один плюс занять з носієм англійської – це великий стимул вивчати мову далі. Адже студент отримує радість від того, що його розуміє іноземець (англомовна людина), що він застосовує отримані на заняттях знання, бачить свій прогрес. На заняттях, де спілкування ведеться тільки на англійській, студент отримує можливість побачити

свої слабкі і сильні сторони, оцінити розмовні навички, свій рівень знань. Це допомагає розробити більш ефективну програму навчання на майбутнє.

Носії англійської мови, відступаючи від підручників і канцеляризмів, може дати більше знань про живу мову, розповісти про мовні відтінки і мовник нюансів в спілкуванні. До того ж на заняттях англійською мовою з мовцями можна позбутися акценту, копіюючи не тільки звуки, але і інтонації. З'являється здатність швидко вникати і вливатися в розмову з тими, хто володіє англійською.

Окрім навчальних позитивних сторін вивчення іноземної мови з носієм, у студентів є можливість познайомитися з культурою країни, мова якої вивчається, її історією, традиціями, способі життя корінних мешканців. Це особливо важливо в тому випадку, якщо студенти в майбутньому планують проживання в країні, де поширене англосовне населення, чи тимчасове перебування в ній.

Проте заняття з знавцем мови мають свої недоліки. Наприклад, це стосується студентів 1 курсу навчання, вони роблять свої перші кроки у вивченні англійської. На цьому етапі найважливіше – зрозуміти основи мови, його ключові структури. Українськомовний педагог зможе допомогти вам у цьому набагато ефективніше, так як відсутня перешкода у вигляді невідомих слів або термінів.

Найперша проблема це мовний бар'єр. Якщо носій мови мешканець князівства Уельс, то акцент викладача занадто складний для сприйняття і часто включає в себе слова, придумані місцевими жителями. Південно-американські діалекти знайомі всім під загальною назвою «південно-американський англійська». Сьогодні на ньому спілкується населення південного сходу і півдня центральній частині США, відрізняється колоритом місцевих ідіом, набагато довшою вимовою звуків і своїми особливими скороченнями. Опинившись у ситуації з таким викладачем, можна або постаратися звикнути до мови даного педагога, або підвищувати загальний рівень мови з українськомовним викладачем.

Деякі труднощі може викликати те, що носій мови не має можливості проводити аналогії з рідною мовою студентів, вивчаючи лексичні і граматичні сторони. Але часом це служить скоріше не недоліком, а навіть перевагою.

Але, звичайно ж, не кожна людина, що володіє мовою своєї батьківщини, повністю всією термінологією спеціальності «Облік і аудит», може бути відмінним вчителем для наших студентів. Для цього потрібно мати певну освіту, здібності, можливість викладати. Просто говорити з учнями на незрозумілій для них мові не призведе до очікуваних

результатів, тому викладач повинен використовувати певні схеми навчання, правила, яких необхідно дотримуватися.

Доцільно коли мова йдеться не просто про зняття мовного бар'єру, а про досконале опанування мови в усіх її аспектах. І, як і в більшості випадків, не може бути однозначно визначено чи потрібно вивчати мову з носієм, бо лише в залежності від поставленої мети стосовно рівня володіння мовою і будуть зважуватись переваги і недоліки навчання у носія.

Проаналізувавши вище наведену інформацію можна свідчити що, найкращий варіант, коли групу на заняттях англійської мови ведуть відразу кілька викладачів – українськомовний і носій англійської мови. Вони проводять заняття і ведуть розмовні клуби, аби студенти мали практику спілкування і розуміння мови носіїв, мови з різними акцентами і темпами мови, а саме

Отже, навчання майбутніх спеціалістів немовних спеціальностей англійської мови за професійним спрямуванням є невід'ємним компонентом вищої освіти, без якої неможлива якісна підготовка фахівців, які б були конкурентоспроможними у нових умовах євроінтеграційної політики України.

УДК 336. 226. 11 (043.2)

Крисіна І. О.,

*студентка 2 курсу факультету економічних наук,
ЧНУ ім. Петра Могили, м. Миколаїв, Україна*

Науковий керівник:

*канд. екон. наук, доцент кафедри економічної теорії
та міжнародної економіки Фертікова Т. М.*

ПОДАТОК НА ДОХОДИ ФІЗИЧНИХ ОСІБ ЯК ІНСТРУМЕНТ ФІСКАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ

Податок на доходи фізичних осіб займає у податковій системі держави провідне місце, як обов'язковий її компонент. Він є складовою частиною фінансового механізму держави та відіграє вагомий роль при наповненні дохідної частини бюджету. Для визначення перспектив реформування даного податку в Україні охарактеризуємо його функції, позитивні та негативні риси.

Податок на доходи фізичних осіб (ПДФО) – це плата фізичної особи за послуги, які надаються їй територіальною громадою, на території

якої така фізична особа має податкову адресу або розташовано особу, що утримує цей податок згідно розділу IV Податкового кодексу України.

На нашу думку, найбільш всього ПДФО реалізує фіскальну функцію, яка проявляється у формуванні значної частини доходів бюджету. За реалізацією фіскальної функції з ПДФО може конкурувати лише податок на прибуток підприємств. Але при цьому ПДФО виконує всі інші функції, а саме: стимулюючу, яка полягає у створенні стимулів для сплати даного податку; регулюючу, сутність якої в тому, що даний податок забезпечує перерозподіл суспільних доходів між різними категоріями населення; соціальну, що полягає у підтриманні соціальної рівноваги у суспільстві шляхом зміни співвідношення між доходами різних суспільних груп для зменшення нерівності між ними.

Місце та роль податку у податковій системі, як правило, пов'язують з його перевагами. Останні вбачаються в такому: податок на доходи фізичних осіб дозволяє обкладати платника відповідно до його платоспроможності; він більшою мірою відповідає ідеалу соціальної справедливості внаслідок запровадження неоподатковуваного мінімуму і прогресивної шкали оподаткування, що застосовується в багатьох країнах; дозволяє оподатковувати доходи, що отримуються з різних джерел; є однією з найбільш досконалих форм оподаткування, оскільки охоплює чистий дохід суспільства, що є тим основним джерелом, з якого повинні сплачуватися податки; забезпечує взаємозв'язок між податками і суспільними благами, що отримує індивід від держави, попит на які, як і сума податкових платежів, залежить від величини індивідуального доходу.

А серед основних недоліків прибуткового податку особливо виділяються труднощі, пов'язані з обліком об'єкту оподаткування, а саме проблема приховування доходів і ухилення від сплати податку.

Якщо метою державної політики є збільшення надходжень від оподаткування, то розмір податкового навантаження збільшується. Якщо ж держава ставить за мету підвищення темпів економічного зростання та покращення життя громадян, то величина податкового навантаження повинна суттєво знизитися. Досягнення тієї чи іншої мети можливе лише при повному врахуванні всіх факторів, які впливають на величину надходжень від оподаткування доходів фізичних осіб.

Серед європейських країн найбільше фіскальне значення ПДФО має в таких країнах, як Данія, Фінляндія, Швеція, забезпечуючи 30-50% загальної суми податкових надходжень. У ряді європейських країн його фіскальне значення зменшилося на фоні зростання ролі платежів до соціальних фондів. В податковій системі України податок на доходи фізичних осіб займає одне з визначальних місць. Динамічне

зростання надходжень ПДФО і високий рівень виконання планових показників забезпечується, головним чином, податком із заробітної плати. Це зумовлено значним переважанням її частки у структурі об'єкту оподаткування, а також більш суворим контролем і, відповідно, найвищим рівнем сплати, оскільки відбувається утримання податку у джерела доходу.

Економіка кожної держави має свої особливості, які варто враховувати при побудові ефективної податкової системи. Звичайно, держави з високим рівнем розвитку економіки при оподаткуванні доходів громадян вирішують завдання, які не є ключовими для нашого суспільства. Це пов'язано з тим, що рівень розвитку нашої економіки значно нижчий в порівнянні з розвиненими країнами, проте, спираючись на досвід останніх, можна використати певні світові здобутки в українській системі оподаткування. Необхідне подальше реформування системи прямого оподаткування, але така робота має спиратися на науково обґрунтовану, виважену та збалансовану систему відповідних заходів, яка має узгоджуватись з кращим світовим досвідом та враховувати сучасні виклики.

Отже, можна стверджувати, що податок на доходи фізичних осіб виконує важливу фіскальну та соціально-регулятивну функції. Реформування податкового законодавства сприяло збільшенню податкових надходжень до бюджету та створило умови для підвищення впливу податку на рівень життя населення. Основним напрямком подальшого удосконалення законодавчої бази у цій сфері має стати зменшення податкового навантаження на соціально незахищені верстви населення та зростання відповідальності платників податку за ухилення від оподаткування.

УДК 336.131.69

Літвінова М. В.,
*студентка 3 курсу факультету економічних наук,
ЧНУ ім. Петра Могили, м. Миколаїв, Україна*
Науковий керівник:
д-р екон. наук, професор Кузьменко О. Б.

ДИВЕРСИФІКАЦІЯ КРЕДИТНО-ІНВЕСТИЦІЙНОГО ПОРТФЕЛЮ БАНКІВ УКРАЇНИ

Ризик супроводжує людину на кожному кроці. Кожен з нас прагне його уникнути будь-яким способом, а особливо такі люди як інвесто-

ри. В умовах економічної та політичної нестабільності рівень ризику зростає. Проблема зростання економічних ризиків на сьогодні в Україні є актуальною, що підтверджується даними про ріст збитковості підприємств та зниження ліквідності банків. Диверсифікація є одним з основних засобів по зниженню ризиків в фінансовій діяльності. Адже всім відомо, що інвестиції тісно пов'язані з ризиком, тому кожен інвестор прагне захистити власний капітал. Зробити це можна лише виконуючи певні правила, серед яких є різні методи диверсифікації.

Кредитно-інвестиційний портфель великих банків України змінювався відповідно до економічної ситуації. Наприклад, в 2010 році за даними МінФіну три найбільші банки країни мали в середньому 54 821,88 млн. грн. в портфелі, в 2013 зростання цього показника склало в середньому 71 748,76 млн. грн., в 2014 зростання лише на 6 442,87 млн. грн., на 2015 рік портфель змінився до показника 90 958,42 млн. грн. і зостав ще до 2016 року. Вже в 2017 році кредитно-інвестиційний портфель знизив свої показники до 69 428,34 млн. грн., що дорівнює майже стану 2013 року. Виходячи з цього, однією з важливіших проблем банків залишається кредитний ризик.

За даними НБУ: частка кредитів у портфелях банків зросла із 27% до 36% після аналізу якості активів та до очікуваних 53% за результатами стрес-тесту, найвищою є частка негативно класифікованих кредитів у сегменті валютних кредитів фізичним особами.

Грошовому кредиту відводив провідне місце ще А. Сміт, розглядаючи його як засіб активізації капіталу. Кредитній діяльності банків, її ролі в розвитку країни та дослідженню кредитних ризиків, диверсифікації об'єктів інвестування присвячено праці вітчизняних науковців А. М. Мороза, М. Ф. Пуховкіна, К. С. Ревенчук, В. М. Алексійчук, О. Є. Гудзь, та інших. Усі вони розглядали кредитування, як процес що має певні стадії, а саме: вибір кредитної політики, аналіз ринку кредитів, створення кредитного портфеля, забезпечення стабільності банку. Одним з основних засобів зменшення кредитних ризиків є диверсифікація. Суть в всебічній диверсифікації операцій банку. З цієї точки зору надання кількох великих кредитів є небезпекою для банку, аніж значної кількості малих. Науковці підкреслюють, що при такому способі мінімізації ризику проблема вирішується не за знищенням економічних чинників, а шляхами використання ресурсів для зміни структурних вад функцій деяких господарських суб'єктів. Тому навіть ці знання не можуть дати в повному обсязі повне вирішення проблем розвитку банківської системи.

Отже, незважаючи на несприятливі зовнішні фактори в банківській системі України певний запас стабільності можливий при очищенні сектору від несумлінних банків. Тому основними напрямками дивер-

сифікації банківської системи повинні бути: забезпечення стабільності та підвищення конкурентоспроможності вітчизняних банків; розвиток механізму застереження та зменшення ризиків згідно стандартів від Базельського комітету; збільшення переваг прояву кризових явищ; спроможність регулювання цілей та інтересів банків та клієнтів.

На основі успішного досвіду найбільших європейських фінансових систем потрібно отримати висновки про накопичення ресурсної бази, створення значних змін в основі кредитного портфеля та механізмах диверсифікації в українських банках.

УДК 336.71:336.77:005.336.4(043.2)(1-87)

Манюкова А. О.,

*студентка 3 курсу факультету економічних наук,
ЧНУ ім. Петра Могили, м. Миколаїв, Україна*

Науковий керівник:

канд. екон. наук, доцент кафедри фінансів і кредиту Конєва Т. А.

ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД БАНКІВСЬКОГО КРЕДИТУВАННЯ ЕКОНОМІКИ

На сьогодні залучення фінансового сектору в інвестиційний процес має суттєвий стабілізуючий вплив на економічну ситуацію і динаміку випуску продукції в країні, оскільки дозволяє подолати коливання грошових потоків компаній. Аналіз економічної динаміки у провідних країнах світу свідчить, що збільшення кредитування приватного сектора скорочує коливання виробництва.

Відомо, що для забезпечення максимальних темпів економічного зростання основний внесок у виробництво національного продукту повинні забезпечувати галузі, що випускають продукцію з високою часткою доданої вартості. Кредитування є тим фактором, який може сприяти за умов розумної фінансової політики суб'єктів господарювання розвитку даних галузей в Україні.

Проблемам впливу банківського сектора на економічне зростання присвячена велика кількість зарубіжних досліджень. Одні економісти (А. Гершенкрон, Х. Патрік, Р. Кемерон та ін.) в своїх дослідженнях дійшли висновку, що розвиток банківського кредитування є фактором, здатним стимулювати економічне зростання. Інші дослідники (наприклад, Р. Лукас та М. Міллер) дотримувалися думки, що роль банківського кредитування в забезпеченні економічного зростання перебільшена.

Досліджуючи економічний зміст банківського кредиту можна стверджувати, що сучасне господарство є «кредитним», а отже, кредит – всеохоплююче явище, що стимулює економічну активність суб'єктів господарювання та пов'язує їх з широким колом економічних зв'язків. Центральну позицію займає банк, як головна кредитна інституція, котра має істотні (абсолютні і порівняльні) переваги порівняно із суб'єктами господарювання, що супроводжують кредитні операції. Банки сконцентровують індивідуальний капітал та саме за допомогою кредиту й ринкових механізмів спрямовують капітал на розвиток економіки.

США є найбільш розвинутою економічною країною з потужним фінансово-банківським потенціалом. Саме банки США відіграють не тільки важливу роль в самій країні, а й навіть серед країн Європи. Від темпів розвитку банківської системи США та її стабільності залежить розвиток банківської системи країн Європи.

Проаналізуємо досвід банківського кредитування економіки США. Темпи зміни обсягів наданих кредитів протягом 2006-2016 рр. наведено у табл.1.

Таблиця 1

Темпи зміни обсягів банківського кредитування США, на кінець року, %

	Роки										
	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Темпи зміни обсягів наданих кредитів	4,1	5,8	2,8	-4,4	1,08	5,07	4,88	5,6	9,55	7,45	4,36

Для визначення впливу банківського кредитування на економіку країни доречно проаналізувати темпи економічного зростання країни (табл. 2).

Таблиця 2

Темпи економічного зростання США, %

	Роки									
	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Темп зростання реального ВВП	2,7	1,8	-0,3	-2,8	2,5	1,6	2,2	1,7	2,4	2,6

Згідно з даними Світового банку можна помітити незначні коливання темпів зростання ВВП США. Найбільше зниження ВВП було у 2009 р., воно становило 2,8%. Це було спричинене світовою кризою.

Можна зробити прогноз на 2020 р., щодо темпів зростання обсягів кредитування США. За допомогою рівняння тренду, було припущено,

що обсяги наданих кредитів у 2018 р. зростуть на 8,2%, у 2019 р. – на 8,8%, а в 2020 році обсяги наданих кредитів зростуть на 9,4%.

Розрахувавши коефіцієнт кореляції, який дорівнює 0,78, можна зробити висновок, що між темпами зміни обсягів кредитування та темпами економічного зростання США зв'язок прямий, адже коефіцієнт є додатнім. Це означає, що зі збільшенням обсягів наданих кредитів, збільшується і обсяг ВВП. Коефіцієнт детермінації свідчить, що зв'язок між цими показниками в США є сильним, адже темпи зростання ВВП на 60,4% залежать від темпів зростання наданих кредитів банками країни. Вплив інших факторів на економічне зростання країни становить 39,6%.

Виняткова роль банківського кредитування в забезпеченні економічного зростання зарубіжних країн зумовлена тим, що в більшості країн кредитний канал є головним каналом трансмісійного механізму грошово-кредитної політики. Тому саме він відіграє вирішальну роль у забезпеченні приросту ВВП.

UDC 330.5:330.8

Mudra Y.,

Bilenko K.,

213 group students, Faculty of Economics,

Petro Mohyla Black Sea National University, Mykolayiv, Ukraine

Research supervisor:

PhD, Associate Professor O. Khmyzova

ECONOMIC MEASUREMENT OF HAPPINESS

Everyone dreams to be happy. But the happiness is ephemeral and cannot be measured accurately. More specifically, there is a lot of debate over the happiness data in recent economic researches and publications. For example, should scientists ask people how they are feeling right now, or how they feel about their life in general? J. Weimann, A. Knabe, R. Schöb in their book “Measuring Happiness: The Economics of Well-Being” (2015) examine the evolution of happiness research, considering the famous “East-erlin Paradox”, which found that people’s average life satisfaction did not seem to depend on their income. But they question whether happiness research can measure what needs to be measured. They argue that we should not assess people’s well-being on a “happiness scale”, because that necessarily obscures true social progress. Instead, rising income should be understood as increasing opportunities and alleviating scarcity.

It would seem that money is one of the main indicators which affect the level of happiness. But some people say that money cannot buy happiness. This claim is supported in recent economic researches. For example, as identified by A. Penec (2003), there was no apparent increase in personal happiness in Western nations, despite steadily growing economies. In both Europe and the USA surveys had found no greater level of happiness since the 1950s. Although it would be logical to expect that rising national wealth would lead to greater national happiness, this did not happen; the level of people's happiness remained the same.

Economists have recently paid more attention to studying happiness, instead of the more traditional GDP per person. The economics of happiness is the quantitative and theoretical study of happiness, its positive and negative affect, well-being, quality of life, life satisfaction and related concepts, typically combining economics with other fields such as psychology, health and sociology. It typically treats such happiness-related measures, rather than wealth, income or profit, as something to be maximized. The field has grown substantially since the late 20th century, for example by the development of methods, surveys and indices to measure happiness and related concepts.

Also the economics of happiness is the formal academic study of the relationship between individual satisfaction and economic issues, such as employment and wealth. Happiness economics attempts to use econometric analysis to discover what factors increase and decrease human well-being and quality of life. One major study of happiness economics has been conducted by the Europe-based Organization for Economic Cooperation and Development. The OECD ranked happiness in its 34 member countries, based on factors such as housing, income, jobs, education, environment, civic engagement and health. The study's purpose is to help governments design better public policies.

R. Kennedy famously said "GDP measures everything except that is worthwhile". Thus, it is necessary to introduce a new set of supplementary indicators on economic well-being. This can be illustrated by:

- Bhutan GNH (gross national happiness). In other words, what matters to Bhutan more than upping production and improving productivity is whether its citizens are happy. The GNH Index is also known as the GNH Happiness Survey. It includes the nine domains which are further supported by the 33 indicators. The Index makes the analysis of the nation's well-being with each person's achievements in each indicator. In addition to analyzing the happiness and well-being of the people, it also guides how policies may be designed to further create enabling conditions for the weaker scoring results of the survey;

– the Happy Planet Index measures sustainable well-being for all. It tells how well nations are doing at achieving long, happy, sustainable lives. Wealthy Western countries, often seen as the standard of success, do not rank highly. Instead, several countries in Latin America and the Asia Pacific region lead the way by achieving high life expectancy and well-being. The Happy Planet Index combines four elements: well-being, life expectancy, inequality of outcomes and ecological footprint.

Thus, is it true that happiness is in money? If money or material well-being is on the first place, it is not so difficult to guess what will be happiness for such a person. If nonmaterial values are on the top in the list (as for the government of Bhutan), happiness will be found in independence, health, love, peace in the country.

In the modern world technologies are developing very quickly; money and GDP certainly play an important role in the growth of the economy in both poor and rich countries. But, in fact, GDP on its own does not mean a better life for everyone, particularly in countries that are already wealthy. It does not reflect inequalities in material conditions between people in a country. It does not properly value the things that really matter to people like social relations, health, or how they spend their free time. This paper attempted to reveal some supplementary indicators on economic well-being, such as GNH Index and the Happy Planet Index. To this end, economic growth may help societies to sustain freedom and to finance social welfare programs. In this respect, money may not buy happiness with life in general, but it gives individuals the opportunity to be better fed, better clothed, healthier, and better educated, to live longer, and to live well.

УДК 338.23:336.74(043.2)(477)

Нертик О. О.,

*студент 3 курсу факультету економічних наук,
ЧНУ ім. Петра Могили, м. Миколаїв, Україна*

Науковий керівник:

канд. екон. наук, доцент кафедри фінансів і кредиту Конєва Т. А.

ПРОБЛЕМА ЗАСТОСУВАННЯ НЕСТАНДАРТНИХ ІНСТРУМЕНТІВ МОНЕТАРНОЇ ПОЛІТИКИ В УКРАЇНІ

Застосування нестандартних інструментів монетарної політики є важливим кроком Центральних банків багатьох розвинених країн для подальшого економічного зростання. Такі інструменти, як кількісне

пом'якшення та зниження відсоткової ставки до від'ємних значень почали активніше застосовуватися Центральними банками після фінансової кризи 2008-2009 років. Їхня актуальність збільшується зі зниженням інфляційних тенденцій розвинутих економік.

По-перше, з огляду на зазначені рекомендації, застосування політики кількісного пом'якшення в Україні є недоречним, оскільки темпи інфляції є занадто високими за останні 12 років (рис. 1). Крім того, інфляційні процеси підсилюються високим рівнем монополізації ринку, дією так званого «ефекту храповика».

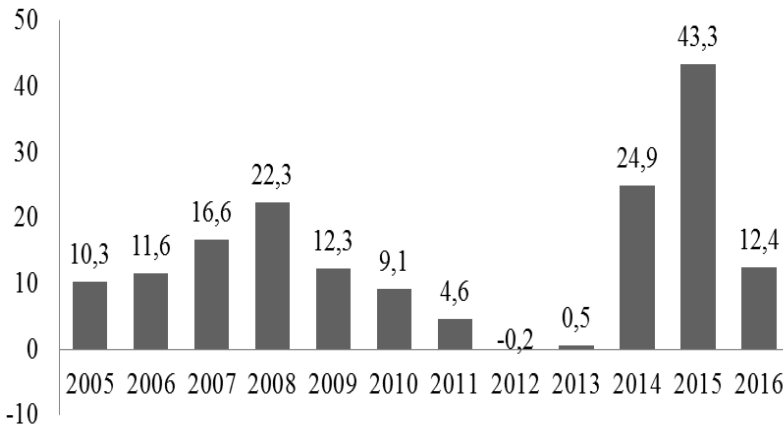

Рис. 1. Динаміка темпів інфляції в Україні, %

По-друге, кількісне пом'якшення призводить до девальвації національної валюти і тому його застосування НБУ саме зараз буде неефективним для економіки України. Девальвація національної валюти є проблемою для української економіки в останні роки, адже це зменшує обсяги імпорту товарів, які є важливими для населення, а також зменшує реальні доходи громадян. Крім того, НБУ оголосив про проведення інфляційного таргетування. А це може призвести через деякий час до ще більшої девальвації гривні.

Попри проблеми використання даного інструменту, В. Фурман вважає, що роль НБУ в економіці України має бути вагомішою, ніж зараз, і політика кількісного пом'якшення у вигляді викупу облігацій внутрішньої державної позики може стати ефективною для підвищення темпів економічного зростання в Україні.

Для того, щоб наочно оцінити, як змінювалась облікова ставка НБУ з 2000 р., доречно зобразити динаміку зміни облікової ставки (рис. 2).

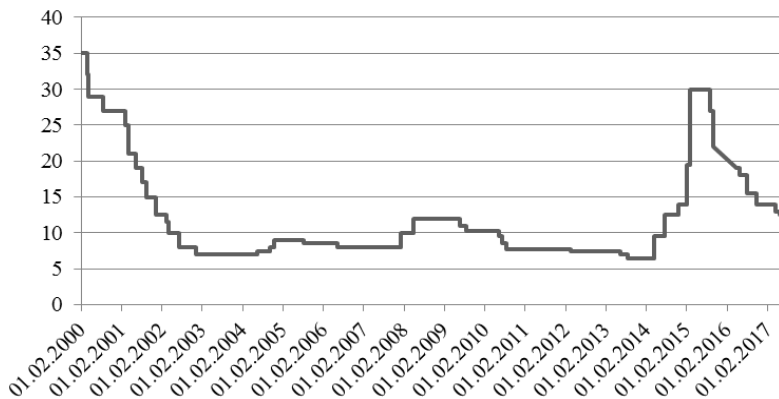

Рис. 2. Динаміка зміни облікової ставки НБУ

Можна побачити, що значення ставки увесь час було надто високим, а найнижче значення в історії дорівнювало 6,5% в 2013 р., проте в зв'язку з підвищенням темпів інфляції в 2014- 2015 рр. НБУ збільшив значення облікової ставки до 30%, тим самим провівши політику «дорогих грошей». Зараз облікова ставка поступово знижується, адже метою є відновлення економічного зростання, проте через інфляційне таргетування можна припустити, що значення облікової ставки знижуватиметься незначно, поки не буде досягнуто низьких темпів інфляції.

Облікова ставка впливає на іноземні інвестиції, залучення яких є актуальним питанням для України. Після кризи 2008 р. обсяг прямих іноземних інвестицій в Україну суттєво скоротився, однією з причин могло бути підвищення облікової ставки НБУ. У 2013 р. прямі інвестиції зазнали значного падіння вже за історичного мінімуму облікової ставки НБУ. З цього випливає, що не завжди зниження облікової ставки призводить до збільшення припливу інвестицій.

У. Пелех розглянула, який саме досвід іноземних країн можна використати задля розвитку системи монетарного регулювання процентних ставок на грошовому ринку України. Було визначено, що НБУ на основі досвіду США може регулювати, таким чином, не тільки рівень інфляції, а й рівень безробіття, або інші показники, з обґрунтуванням можливостей безпосереднього втручання НБУ в функціонування грошового ринку для його стабілізації у сучасних нестабільних умовах чи під впливом зовнішніх (економічних, політичних, інших) факторів.

Використання нестандартних методів монетарної політики для України на сьогодні є недоречним. Використання кількісного пом'якшення та від'ємної облікової ставки спричинить суттєве збільшення темпів ін-

фляції, що намагається контролювати НБУ в рамках політики інфляційного таргетування. Невідповідність теоретичним засадам показників, на які впливають інструменти нетрадиційних методів монетарної політики, ще більше ускладнює перспективи їх використання в Україні.

УДК 378.147.88

Радик К. В.,

*студентка I курсу факультет економічних наук,
ЧНУ ім. Петра Могили, м. Миколаїв, Україна*

Науковий керівник:

*викладач кафедри економічної теорії
та міжнародної економіки Постикіна Є. Г.*

ЛЕКСИЧНИЙ АСПЕКТ ВИКЛАДАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ДЛЯ СТУДЕНТІВ І КУРСУ НАПРЯМУ ПІДГОТОВКИ «ОБЛІК І АУДИТ»

У сучасній лінгвістиці важливе місце займають проблеми спеціальної лексики, функціонування систем англійських термінів у різних областях науки.

Фахова мова сфери економіки, яка обслуговує цілу низку відповідних наук, продовжує привертати увагу багатьох дослідників. Вже є значні напрацювання науковців в окремих галузях економіки з питань пов'язаних з формуванням і функціонуванням англійських термінів маркетингу, фінансів, кредитно-банківської справи (Белозьоров М. В., Гнаткевич Ю. В., Грицьків А. В., Гутиряк О. І., Дуда О. І., Куделько З. Б., Лотка О. М.). Результати цих досліджень використовуються викладачами економічних факультетів навчальних закладів для створення лексичних мінімумів відповідних сфер. Проте, недостатньо вивченим залишається питання термінологічної підсистеми бухгалтерського обліку та взаємовпливу галузевих підсистем у складі термінології загальноекономічної галузі.

Відомими зарубіжними дослідниками термінології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу є: Арнольд К. І. (Німеччина), який дав поняття відомості як облікового регістру, Станціні Карло (Швейцарія) ввів замість терміну «дебет» – «вхід» і замість «кредит» – «вихід», Фішер Р. (Німеччина), який використовував поняття «активна собівартість» та ін.

У зв'язку з інтеграцією України у світове економічне середовище, досить важливим для кожного професійного бухгалтера є знання англійської мови, адже воно відкриває перед нами міжнародний ринок

праці. В умовах стрімкого розвитку ринку праці ми матимемо неабиякі переваги при працевлаштуванні, зумівши продемонструвати високий рівень знання англійської мови. Володіння цими знаннями відкриває шлях для пошуку нових ділових партнерів на міжнародному рівні, дає можливість познайомитись з новими культурними традиціями та формами ведення бізнесу, та зробить нас вільними, знищуючи кордони та бар'єри на шляху до успіху.

До складу сучасної англійської економічної термінології входить спеціальна лексика таких підсистем економічної науки: «Макроекономіка», «Мікроекономіка», «Маркетинг і торгівля», «Міжнародна економіка», «Бухгалтерський облік і аудит», «Підприємництво та менеджмент», «Статистика», «Страховання», «Фінанси, банки, інвестиції», «Фондовий ринок», «Цінні папери» та ін.

За словами Гнаткевича Ю.В., термінологічний мінімум – відібрана на основі спеціальних критеріїв сукупність лексичних одиниць економічної галузі, засвоєння яких забезпечує виконання програмних цільових настанов.

Порівняльний аналіз термінів бухгалтерського обліку і аудиту з одного боку та податків, банківської діяльності, економіки підприємства, фінансів, макроекономіки, мікроекономіки, інформаційних технологій з іншого боку, дозволяє зробити загальний висновок про те, що в більшості випадків, коли термінологія бухгалтерського обліку і аудиту виступає донором, а інші сфери є реципієнтами: Dividend Per Share – (облік, фінанси, економіка підприємства); Cost – (облік, маркетинг, фінанси, економіка підприємства); Net income – (облік, економіка підприємства). Статистичний аналіз даного явища є предметом нашого подальшого дослідження.

Поширеними термінами в економічній сфері є: *accounting* (бухгалтерський облік), *taxation* (оподаткування), *assets* (активи), *budget* (бюджет), *capital* (капітал), *credit* (кредит), *profit* (прибуток), *value* (вартість), *liabilities* (зобов'язання), *revenue* (сніввідношення), *Balance Sheet* (Бухгалтерський баланс), *Income Statement* (Довідка про доходи), *Cost accounting* (Облік витрат), *Accrual basis of accounting* (Нарахування базису бухгалтерського обліку), *Fiscal Audit* (Фіскальний аудит), *Payroll tax* (Податок на заробітну плату), *Gross Domestic Product* (Валовий внутрішній продукт), *International accounting system (IAS)* (Міжнародна система обліку (МСО)), *Long-term assets* (довгострокові активи), *Profit and Loss Account* (Звіт про прибутки та збитки), *IASB – international accounting standards board* (Рада з Міжнародних стандартів фінансової звітності).

Ринок праці України диктує нові умови для роботи спеціалістів. Згідно даних Держкомстату близько 25% українських підприємств

співпрацюють з іноземним капіталом. Західні інвестиції, безліч компаній з головним офісом за кордоном та вихід українських компаній на світовий ринок вимагають не тільки висококваліфікованих фахівців в певних сферах діяльності, але й набуття нових знань і навиків або удосконалення вже існуючих.

На нашу думку, знання професійної англійської мови є одним з найбільш потрібних та пріоритетних навиків. Свій рівень мови іноді потрібно продемонструвати навіть до співбесіди, адже до багатьох фірм для отримання посади потрібно надсилати резюме саме англійською мовою, щоб мати змогу навчатися у зарубіжних ВНЗ. Тим більше потрібно володіти фаховою англійською, якщо ви плануєте співпрацювати з зарубіжними замовниками або розраховуєте отримати контракт за кордоном.

Підсумовуючи вище викладене, можна сказати, що термінологічний аспект викладання професійної іноземної мови для студентів І курсу формує основу термінологічного мінімуму бухгалтерського обліку і аудиту складається з термінів, які мають найбільшу системну вартість і одночасно є найпростішими структурно.

UDC 368.07

Rusanova K. D.,

Student of Faculty of Economics,

Petro Mohyla Black Sea National University, Mykolaiv, Ukraine

Research supervisor:

PhD, Associate Professor Koneva T. A.

INSURANCE FRAUD

In the insurance market, as in other financial markets, there are corrupt schemes and crimes affecting on the financial interests of insurance companies, which include insurance fraud. Insurance fraud can be defined as the wrongful conduct of subjects of the insurance contract, and as a result, subjects are able to rotate illegally capital for their own benefit. On the one hand it aims to obtain insurance compensation by insured with deception or abuse of trust, or introduction less insurance premiums than necessary at normal risk, and concealment important information at the conclusion or at the period of the contract. On the other hand it is a underwriter's rejection from payment of insurance compensation without proper specified in the legislation and rules of insurance reasons.

Insurance fraud has not been a problem of the insurance market of Ukraine during a long time. This was because market only had been developing and potential fraudsters did not understand how they “can earn”. As for insurance companies, they did not have enough information and statistical data of regarding losses from fraudulent actions, which they could give each other. In addition, the low level of awareness about this issue in the public and law enforcement played a role.

Insurance fraud has its own characteristics abroad. For example, the fraud dominates in medical and life insurance in the USA and Canada (Fig. 1):

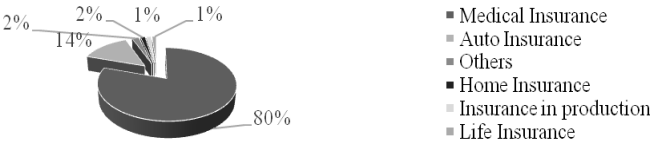

Fig. 1. Structure of insurance fraud in the USA

At the same time unlawful acts often occur in property insurance in Western Europe, including the majority of cases auto insurance (Fig. 2):

Fig. 2. Structure of insurance fraud in Europe

Total losses, which insurance fraudsters cause, are quite significant. Insurance fraudsters receives up to 10-15% of all insurance premiums in the Western Europe. For example, cases of insurance fraud are registered from 9 to 11 500 annually in Germany. As a result, insurers lose 3.5 to 5 billion euro annually. More cases of fraud occur in Sweden, and the insurance market loses about 1.8 billion dollars USA annually in Canada.

Fig. 3. Motives in the field of insurance fraud

We can call two steps to combat fraud: verification before insurance contract and disclosure fraud attempts after an accident.

Solutions which can be used to the above problem:

- at the microeconomic level – claims departments, insurance affairs and economic security with the staff of insurance detectives;

– macro-regional and country level – independent insurance agency and the detective bureau;

– at the national and international levels – insurance supervision against fraud by authorized agencies and international insurance supervision associations.

Thus, insurance frauds play an important negative role in the insurance market, which is causing to significant losses in specific insurers as well as in the country as a whole. Payments for cases that have signs of fraud are up to 10-15% of the total amount of insurance indemnities.

The most common methods of fraud in Ukraine in the field of auto insurance are: staging an accident and car theft. Popular methods are agreement with medical staff to provide false conclusions hospital in the area of health insurance.

There are many methods to counteract fraud. In general public involvement is a popular form of combating with insurance fraud and is characterized for almost all developed economies. The difference lies only in the fact which structure performs the fight against insurance fraud. These structures carry out extensive work on informing the public about the negative consequences of fraudulent activities by policyholders. In order to stimulate people and obtain more complete and comprehensive information on a specific case of insurance fraud for a certain level of remuneration. There are various ways to convey this information for the benefit of the public, from round the clock hotline to form on the official website of the organization in many countries.

It can be argued that crime, and especially its organized expression, cannot ultimately be won, but we can and should fight.

УДК 159.932

Саркісян І.,

*студентка 335 групи факультету економічних наук,
ЧНУ ім. Петра Могили, м. Миколаїв, Україна*

Науковий керівник:

канд. екон. наук, доцент (б.в.з.)

кафедри менеджменту Мельничук Л. С.

ПОНЯТТЯ ТА ЯКОСТІ СУЧАСНОГО МЕНЕДЖЕРА

Плануючи свій професійний шлях, більшість людей не замислюються над питаннями на скільки вони підходять на ту чи іншу посаду та чи володіють вони достатнім потенціалом якостей. Не оминає це явище і посаду менеджера. Слово нове, красиво звучить. Проте, якими

якостями повинен володіти сучасний менеджер замислюється далеко не кожен. Тому в Україні існує проблема нестачі кваліфікованих та професійних керівників, через що багато підприємств та організацій не можуть працювати ефективно та прибутково.

Отже, для успішного функціонування організацій та підприємств необхідні професійно підготовлені менеджери-управлінці. Менеджери, яким притаманна ціла низка якостей та властивостей. За дослідженнями науковців лише 10 із 100% майбутніх менеджерів можуть стати дійсно ефективними. Нами було перевірено це твердження, використовуючи тест: «Чи готові Ви бути ефективним менеджером?» ми опитали 50 осіб. Та отримала такі результати, що лише 7 з 50 осіб готові дійсно бути ефективними менеджерами, тобто 14%.

Можемо сказати, що робота менеджера досить складна й містить багато характеристик. Звісно, освіту за спеціальністю «Менеджмент» можуть отримати майже всі, але дійсно ефективним менеджером може стати не кожен, навіть не більшість людей. Теоретики менеджменту становлять довгі списки необхідних менеджеру навичок для найбільш ефективного управління організацією, компанією чи підприємством.

Якими ж якостями повинен володіти ідеальний менеджер? Ф. Тейлор вважав основними у ідеального менеджера якостями – розум, освіченість, технічні знання, тактовність, енергійність, рішучість, чесність.

Інший класик менеджменту А. Файоль на перше місце ставив передбачення. Велику увагу він надавав також організаторським здібностям, компетентності, міцному здоров'ю, інтелекту і моральності.

Сучасний менеджер у всьому світі сприймається як ефективний, успішний, інноваційний керівник. Тому менеджер повинен мати широкий кругозір і нестандартне мислення. Він повинен мати високі загальнолюдські якості і психологічні здібності, володіти вмінням йти на розумний і зважений ризик. Виходячи з цього нами було сформовано власний список 10 найважливіших якостей сучасного менеджера. Це:

1. Розвинений розум
2. Чесність
3. Рішучість
4. Відповідальність
5. Комунікабельність
6. Енергійність
7. Лідерські якості
8. Сила волі
9. Вміння слухати
10. Креативність

Отже, можна зробити висновок, що менеджер – це та людина в організації чи підприємстві, від якої залежить весь процес роботи, яка

приймає рішення, визначає основну стратегію і тактику організації (підприємства), яка повинна володіти всіма якостями керівника перерахованими вище, для того щоб організація чи підприємство працювали ефективно і прибутково.

Менеджер – це не лише професія, посада, але й насамперед покликання. Сьогодні його роль у розвитку організації чи підприємства, галузі, області і навіть країни постійно збільшується. Саме тому, кожному, хто вирішив пов'язати своє життя з мистецтвом управління, необхідно оцінити свої можливості, особистісні якості, знання, вміння, навички.

УДК 330.322(043.2)

Семененко Г. М.,

*студентка 4 курсу факультету економічних наук,
ЧНУ ім. Петра Могили, м. Миколаїв, Україна*

Науковий керівник:

канд. екон. наук, доцент кафедри фінансів і кредиту Конєва Т. А.

ІНВЕСТИЦІЇ В ЛЮДСЬКИЙ КАПІТАЛ ЯК ШЛЯХ ДО ЕКОНОМІЧНОГО ЗРОСТАННЯ

Рациональні інвестиції в людський капітал виступають однією з основних умов розвитку будь-якої держави. В сучасному суспільстві саме особистості, наділені знаннями, вміннями, інформацією та іншими складовими людського капіталу, є конкурентоспроможними на ринку праці та виступають двигуном економічного зростання.

У сучасних економічних відносинах значно зростає обсяг інвестицій в людський капітал. До даного виду інвестицій можна віднести всі види вкладень, які здатні вплинути на продуктивність людини, розмір її доходів та мають цілеспрямований характер. За визначенням К. Р. Макконнелла і С. Л. Брю інвестиції в людський капітал це «Будь-яка дія, яка підвищує кваліфікацію і здібності і тим самим продуктивність праці працівників... Витрати, які сприяють підвищенню чисельності продуктивності, можна розглядати як інвестиції, оскільки поточні витрати здійснюються з тим розрахунком, що їх буде багаторазово компенсовано зростаючим потоком доходів у майбутньому».

Інвестиції в людський капітал здійснюються на декількох рівнях: макрорівень (діяльність держави щодо забезпечення належного рівня освіти, охорони здоров'я, культури...), мезорівень (на рівні регіонів, областей, районів, окремих галузей економіки), мікрорівень (інвестиційна діяльність підприємств) і особистий рівень (окремий індивід).

Крім того, інвестором можуть виступати міжнародні організації та об'єднання.

У розвинутих країнах частка вкладень в людський капітал домінує над іншими видами капіталу. У США, Німеччині, Швейцарії та Японії дана частка становить близько 80%. Найбільше інвестицій надходить в освіту, охорону здоров'я, розвиток культури та спорту, соціальний захист. В Україні обсяг державних видатків у дані сфери збільшується, але в порівнянні з розвинутими країнами їх обсяг не значний та не має належної віддачі (табл. 1).

Таблиця 1

**Державні інвестиції в людський капітал
в Україні, частка державного бюджету %**

	2014	2015	2016
Охорона здоров'я	10,9	10,4	9
Освіта	19,1	16,8	15,5
Духовний та фізичний розвиток	2,7	2,4	2
Соціальний захист та соціальне забезпечення	26,4	25,9	30,9

Інвестування на макрорівні відбувається, головним чином, за рахунок вкладень підприємства в своїх робітників. Наданому рівні інвестиціями в людський капітал виступають тренінги, курси підвищення кваліфікації, додаткові відпустки, фінансування оздоровлення та інше. Основними перешкодами для здійснення таких інвестицій, особливо на малих підприємствах, є нестача вільних коштів; нерозуміння керівництвом необхідності даних інвестицій, застаріла система мислення; неефективна система мотивацій з боку держави.

У сучасному суспільстві інвестиції в людський капітал є не лише необхідною, а й обов'язковою умовою економічного зростання країни. Вкладення в людський потенціал мають високу віддачу. В цілому, загальну схему впливу даного виду інвестицій на економічний розвиток країни можна зобразити за допомогою схеми (рис. 1).

На макроекономічному рівні при зростанні продуктивності праці та надходжень від людського капіталу посилюються стимули подальшого інвестування в людський капітал. Це приводить до зростання сукупного людського капіталу країни і збільшення ВВП. Поступово формується «економіка знань», у якій джерелом зростання є виробництво ідей, а не товарів.

Р. Нельсон і Є. Фелпс розробили підхід до дослідження ролі людського капіталу як фактора економічного зростання, заснований на припущенні, що освіта є чинником, що сприяє як генеруванню і здійсненню технологічних змін, так і пристосуванню до таких змін.

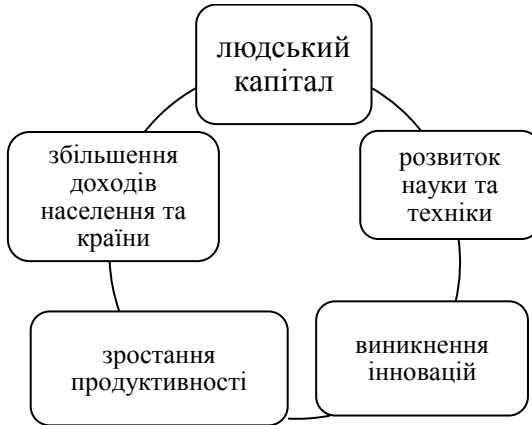

Рис. 1. Вплив інвестицій на економічний розвиток

Для виникнення віддачі від інвестицій у людський капітал держава повинна забезпечити належні умови для реалізації набутого людського потенціалу: створювати робочі місця, полегшувати ведення бізнесу, розробляти програму боротьби з «втечею мізків», підтримувати впровадження нових технологій та ін.

Таким чином, з упевненістю можна сказати, що людський капітал забезпечує якість економіки, яка трансформується зі зміною професійних навичок, знань. Отже, людський капітал є дійсно фактором розвитку і чинником створення ефективної економіки.

УДК 101+314.2+54

Сокольченко А.,

*студент 335 групи факультету економічних наук,
ЧНУ ім. Петра Могили, м. Миколаїв, Україна*

Науковий керівник:

канд. екон. наук, доцент (б.в.з.)

кафедри менеджменту Мельничук Л. С.

ПРОФЕСІЙНИЙ ЕГОЇЗМ У МЕНЕДЖМЕНТІ

Сучасність вимагає, щоб керівництво людьми здійснювали авторитетні лідери з високим інтелектом – виховані та порядні люди. Проте сьогодні саме в нашій державі постає проблема морально-компетентного лідера, який буде раціонально використовувати мора-

льні норми і правила. Проблема торкається саме егоїзму керівника та керівництв організацій України в цілому.

Європейські та американські науковці стверджують, що сучасний керівник – це людина, яка орієнтована на інших, на добро. І справді, якщо на прикладі американського типу менеджменту лідер або керівник повинен в деякій мірі прислухатись до думки підлеглих, якщо це не зашкодить організації та її авторитету. Ми погоджуємось з Л. Якоккою в тому, що підлеглі слідкують за лідером, не тому, що він володіє якимись магічними якостями, а тому, що він прислуховується до їхньої думки. Найбільш цінують тих керівників, які здатні найповніше врахувати різнобічні інтереси, скопіювати їх, та орієнтуватися на них.

В нашій країні егоїзм виділяється як в державному управлінні, так і в комерційних установах. Згідно з егоїзмом, задоволення людиною особистого інтересу розглядається як вище благо. Тому головна спрямованість бізнесу – це підвищення власного прибутку настільки, наскільки дозволяють «правила гри». Саме в цьому підтексті використовується індивідуалістичний підхід, який припускає, що морально прийнятими є дії людини, які йдуть тільки їй на користь у довгостроковій перспективі.

На противагу індивідуалістичному підходу існує утилітаристський підхід, основні принципи якого говорять, що відповідна нормам моралі поведінка приносить найбільшу користь найбільшому числу людей. Я притримуюсь саме останнього.

Професійний егоїзм можна трактувати, як прояв професійної деформації, який може спостерігатися в огрубінні особистості керівника (цинічне і байдуже ставлення до підлеглих, жорстокість і агресія до тех. персоналу і т. п.). Українські соціологи підтвердили, що найбільшою мірою професійний егоїзм (професійна деформація) виражена у тих представників професій, чия робота пов'язана з людьми, а саме в управлінні ними.

В кожному офісі є хоча б один працівник, якого можна сміливо назвати егоїстом. А можливо, навіть і не один: самозакоханий менеджер, інтриганка, кар'єрист – у всіх них одне спільне – егоїзм. Хоча кожен менеджер чи державний службовець під час свого навчання проходять курси професійної етики та організаційної культури підприємства, які в свою чергу дають змогу захопитися цією проблемою на психологічному рівні.

Професійна етика менеджера містить у собі велику кількість категорій, а саме:

- професійне покликання;
- професійний обов'язок;

– професійна діяльність керівника і т. п.

Гарний керівник, це людина, яка здатна регулювати конфлікти, аналізувати інформацію, виявляти спонукальні мотиви як своєї діяльності, так і діяльності підлеглих, визначати ціннісні пріоритети і враховувати їх при прийнятті управлінських рішень, покладаючись не тільки на власну інтуїцію, а й на логіку.

Отже, професійний егоїзм – є дуже важливою й актуальною проблемою в сфері менеджменту. Вирішення цієї проблеми допоможе запровадити в нашої країні новий партнерський стиль керівництва, коли керівник співпрацює з підлеглими у вирішенні багато складних питань.

УДК 336.76.02(043.2)(477)

Соловійова С. Г.,

*студентка 3 курсу факультету економічних наук,
ЧНУ ім. Петра Могили, м. Миколаїв, Україна*

Науковий керівник:

канд. екон. наук, доцент кафедри фінансів і кредиту Конєва Т. А.

ФОНДОВИЙ РИНОК УКРАЇНИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ЙОГО РОЗВИТКУ

Розвиток ринкової економіки постійно вимагає мобілізації, розподілу та перерозподілу ресурсів. До основних видів ресурсів, крім праці, засобів виробництва, товарів і сировини, також відносять фінанси. Відповідно до названих ресурсів формуються ринок праці, ринок товарно-сировинних ресурсів і фінансовий ринок, зокрема, ринок цінних паперів.

Фондовий ринок об'єднує чотири головні складові: ринок позикового капіталу; валютний ринок; ринок рідкоземельних і дорогоцінних металів; ринок цінних паперів.

Становлення ефективного ринку цінних паперів в Україні повинно розглядатись у контексті загальних процесів соціально-економічних та політичних реформ, які сьогодні впроваджуються.

Важливо зазначити, що сучасний стан розвитку фондового ринку України є досить важливим питанням, оскільки його ефективне функціонування могло б стати фундаментом для забезпечення економічної стабільності та проведення структурних реформ у державі.

Загальний обсяг емісії цінних паперів, зареєстрованих Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку у січні-лютому

2016 року, становив 14,85 млрд. грн., що на 1,02 млрд. грн. більше у порівнянні з відповідним періодом за 2015 рік (13,83 млрд. грн.).

Протягом січня-лютого 2016 року Комісією зареєстровано 16 випусків акцій на суму 10,63 млрд. грн. (табл. 1). Порівняно з аналогічним періодом 2015 року обсяг зареєстрованих випусків акцій збільшився на 375,69 млн. грн.

Таблиця 1

**Обсяг випущених акцій, зареєстрованих центральним апаратом
Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку
(січень-лютий 2016 року)**

Період	Обсяг випуску акцій, млн. грн.	Кількість випусків, шт.
Січень	9 946,80	8
Лютий	686,85	8
Усього	10 633,64	16

Зростання фондового ринку України набуває якісно нової динаміки, при тому, що існує тривала політика економічної стабільності, розвитку ринкової інфраструктури.

Динаміка ринку визначається співвідношенням попиту на фондовий товар і його пропозицію. Попит на цінні папери визначається такими факторами:

- внаслідок зниження рівня інфляції і досягнення макроекономічної стабілізації значно збільшились надходження в Україну іноземного капіталу;
- зменшення попиту вітчизняних інвесторів на іноземну валюту і зростання обсягів вкладених коштів у державні цінні папери;
- попит на цінні папери корпоративного сектора економіки буде меншим і в значній мірі вибірковим в залежності від економічних позицій на ринку конкретних підприємств;
- зростає активність на ринку комерційних банків і небанківських фінансових установ в результаті акумуляції грошових коштів населення.

Пропозиція цінних паперів визначається такими факторами:

- виставленням на продаж державних пакетів акцій, які не були реалізовані в процесі приватизації;
- кількістю запропонованих до продажу стратегічно важливих підприємств, приватизація яких регулюється окремим законодавством;
- емісією державних цінних паперів для покриття дефіциту бюджету;
- надання міжнародних кредитів під заставу держаних ресурсів чи акцій, які перебувають у державній власності;

- активізацією ринку опціонів і ф'ючерсних контрактів;
- виставленням на продаж пакетів акцій, придбаних в процесі приватизації керівниками підприємств, членами трудового колективу та громадянами;
- виставленням на продаж цінних паперів інвестиційними фондами та компаніями, які переживають фінансові труднощі або завершують свою роботу;
- послідовністю нових емісій акцій для перерозподілу утвореної в процесі приватизації структури власників.

Найважливішими умовами для збалансованого росту обсягів ринкової торгівлі зазначають: політичні успіхи у проведенні ринкової реформи і зміцнення іміджу України, як держави для надійного вкладання іноземного капіталу; координація дій Мінфіну, НБУ, ФДМУ, НКЦПФР та інших державних органів в їх безпосередній діяльності на фондовому ринку; постійний моніторинг ринку і проведення на ньому маркетингових досліджень із залученням іноземних експертів; підвищення прозорості і здійснення державного контролю за діяльністю всіх учасників ринку з метою мінімізації шкоди від неминучих спекуляцій та ігрових стратегій операторів.

УДК 339.13

Сощенко В.,

*студентка 335 групи факультету економічних наук
ЧНУ ім. Петра Могили, м. Миколаїв, Україна*

Науковий керівник:

канд. екон. наук, доцент (б.в.з.)

кафедри менеджменту Мельничук Л. С.

КОНЦЕПЦІЯ МАРКЕТИНГУ 5P В СУЧАСНИХ УМОВАХ

На сьогоднішній день з'являється велика кількість нових товарів, оскільки підприємства прагнуть отримати прибуток більше, ніж конкуренти, тому однією з головних стратегій є розширення асортиментної лінії, тобто введення нового товару на ринок. Наступним аргументом є те, що на теренах ринку, з'являються абсолютно нові товарні знаки, які впевнені на 100% у своєму товарі та готові до конкуренції. Одним з основних елементів будь-якої бізнес-стратегії є концепція маркетингу (marketing mix model) 4P, через деякий час даний комплекс маркетингу почав ускладнюватися, з'явилися нові елементи, і тому концепція маркетингу отримала назву 5P, 6P...12P.

Базовий комплекс маркетингу 4P включає себе:

1. Товар (product);
2. Ціна (price);
3. Місце (place);
4. Просування (promotion);

Розглянемо ситуацію, коли на ринок входить абсолютно новий товар, а саме нектар з екзотичних фруктів під назвою «WaterColor». На прикладі цього товару детально проаналізуємо кожний з цих 4 елементів.

Вважається, що товар є ключовим елементом концепції 4P в маркетингу, тому якщо він є неналежної якості та не має попиту, то ціна, місце та просування не допоможуть вийти товару на високий рівень продажу.

На даному етапі виробництво нектару з екзотичних фруктів «WaterColor»:

- має обрати собі ім'я («WaterColor»), логотип (пальма та сонце);
- має зазначити, що містить у своєму складі необхідні та унікальні властивості, а саме вітаміни, мікроелементи (B1, B2, B3, C, Ca, K) та відсутність цукру, окрім цього натуральні екзотичні фрукти: сметанне яблуко, пітахайя та кокос;
- має бути необхідний рівень якості продукції – з точки зору цільового ринку («WaterColor» є якісним і за складом (велика кількість вітамінів) і за смаковими відчуттями (неповторні екзотичні фрукти);
- має створити гідний зовнішній вигляд своєї продукції, це буде скляна пляшка із зображення змійки, що буде значити «Відкрий пляшку та відчуй палітру смаків»

Ціна на товар є одним з найголовніших моментів для покупця, можливо йому і потрібен цей товар і по якості він непоганий, але ціна змусить відмовитись, оскільки вона є занадто високою. Теж саме і з низькою ціною, покупець відразу сприймає такий товар, як низькоякісним. І такі 2 ситуації позбавлять підприємства прибутку. Тому ціноутворення має ґрунтуватись на якісному конкурентному аналізі.

На даному етапі виробництво нектару з екзотичних фруктів «WaterColor»:

- має обрати правильну цінову стратегію («зняття вершків», проникнення або нейтральну та ін.);
- може створити знижки за об'єм або бонуси для крупних оптовиків;
- може створити сезонні акції, в даному випадку це буде сезон, коли ці екзотичні фрукти будуть надходити у великій кількості та партії виробництва будуть великі.

Під «місцем» розуміється спосіб реалізації товарів. Неважливо, де саме здійснюється продаж товарів, головне те, щоб це було зручно тому сегменту ринку, на який був розрахований продукт.

На даному етапі для нектару з екзотичних фруктів «WaterColor» мають визначатися способи його реалізації. Оскільки даний продукт був сегментований на дітей, хворих на цукровий діабет, для людей, які страждають від ожиріння та для людей до 35 років, то товар буде продаватися в аптеках, супермаркетах та звичайних магазинах.

Це найцікавіша складова концепції 4P, оскільки саме на цьому етапі обираються канали просування товару. Головним завданням є надання інформації клієнту про товар та можливі переваги від його купівлі. Можуть бути залучені преса, медіа-центри, а також застосовані акції та розпродажі.

На прикладі «WaterColor» це може бути :

- реклама на телебаченні та в газетах, бігборди, листівки;
- створення акції: «Купуєш 2 пляшки – 3 в подарунок»;

На мою думку завершеною модель буде тоді, коли до неї буде додана людина (people).

На людському факторі будується уся будівля маркетингового механізму. В умовах конкуренції на ринку людських ресурсів у сучасного підприємця або фірми є можливість вибору найкращих спеціалістів. Але високі результати виробництва залежать не тільки від працівника та його майстерства, а також і від керівництва підприємства, а точніше від ефективного використання співробітників шляхом розвитку їх індивідуальних здібностей. Тому люди є запорукою успіху всього виробництва.

Таким чином, було визначено, що найбільш оптимальною моделлю концепції маркетингу є 5P, тому що без людини не було б здійснено всіх етапів, які визначені в традиційній моделі 4P. Дані елементи є оптимальними та доцільними для використання кожному підприємству, оскільки містить в своєму складі комплекс заходів, які допоможуть визначити правильну послідовність дій, задля отримання бажаного високого прибутку.

УДК 336.717(043.2)

Стеценко А. В.,

*студентка 2 курсу факультету економічних наук,
ЧНУ ім. Петра Могили, м. Миколаїв, Україна*

Науковий керівник:

*канд. екон. наук, доцент кафедри економічної теорії
та міжнародної економіки Фертікова Т. М.*

ВСТАНОВЛЕННЯ ВІД'ЄМНОЇ ОБЛІКОВОЇ СТАВКИ: ПРИЧИНИ ТА НАСЛІДКИ

Від'ємна облікова ставка не є типовим явищем для України, але воно має місце в інших країнах світу. Визначення передумов для вста-

новлення від'ємної облікової ставки та наслідків такого кроку є метою даного дослідження.

Центральний банк вдається до зниження облікової ставки нижче нуля у випадках, коли рівень інфляції стає занадто низьким та з'являється загроза дефляції.

Від'ємна облікова ставка стимулює попит комерційних банків на кредити, тим самим збільшуючи кількість грошей в обігу. Це призводить до знецінення національної валюти. Наприклад, у Швейцарії даний захід монетарної політики був вжитий для того, щоб уникнути надмірного зміцнення швейцарського франку. Адже у випадку ревальвації експортні товари дорожчають в іноземній валюті, попит на них на світовому ринку падає, імпорт, навпаки, збільшується, а це негативно впливає на національне виробництво.

За зниження облікової ставки нижче нуля деякі комерційні банки встановлюють від'ємний відсоток по депозитах. Вкладники починають сплачувати певну суму за зберігання своїх грошей. Така ситуація мала місце у Швейцарії ще багато років тому, коли люди сплачували банку гроші за збереження конфіденційності внесків. Однак зараз причини зовсім інші. Одна з головних – це падіння попиту на кредити, внаслідок чого зникає можливість виплачувати відсотки по пасивних операціях. Тому багато європейських банків попереджають своїх вкладників про можливість падіння ставки або взагалі застосування від'ємної ставки.

Встановлення від'ємної облікової ставки впливає й на активні операції. Кредити надаються людям під нульові відсотки, хоча останні зазвичай є плаваючими, що не дає змоги бути впевненими у майбутньому. У разі підвищення кредитної ставки деяким позичальникам стає проблематично виплатити кредит. Але призначення від'ємного позичкового відсотку все ж таки дає поштовх до збільшення іпотечних кредитів, а вони, у свою чергу, збільшують попит на ринку нерухомості. Зауважимо, що така ситуація може призвести до «перегріву» ринку. Люди почнуть скуповувати будинки, квартири, і якщо спочатку це буде великим плюсом, то через певний час ринок нерухомості може обвалитися, що потягне за собою економічну кризу.

Слід зазначити, що від'ємна облікова ставка дає можливість для маневру, але лише в короткостроковому періоді. Адже баланс між активними та пасивними ситуаціями може бути порушений, тому що меншу кількість людей буде цікавити відкриття депозиту, за який ще треба платити гроші, а більшу кількість буде приваблювати безвідсотковий кредит. Якщо зробити неправильні розрахунки, не втримати баланс, то серед банків можуть розпочатися банкрутства, що потягне за собою фінансову кризу.

Отже, за допомогою встановлення від'ємної ставки нижче нуля країни прагнуть запобігти дефляції. Як наслідок, можна побачити тенденцію до збільшення попиту на кредити при зменшенні облікової ставки та тенденцію до зменшення попиту на депозити. Перед тим, як використовувати даний інструмент, треба дійсно переконатись, що від'ємна облікова ставка не зашкодить економічному стану країни.

УДК 336.225.61:004.738.5(043.2)

Супрунчук М. О.,

*студент 3 курсу факультету економічних наук,
ЧНУ ім. Петра Могили, м. Миколаїв, Україна*

Науковий керівник:

канд. екон. наук, доцент кафедри фінансів і кредиту Конєва Т. А.

РОЛЬ СУЧАСНИХ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

На сучасному етапі розвитку економіки інформаційні технології займають велику частину світового ринку. У зв'язку з чим, блогерство, кіберспорт, фріланс, шерингова економіка, як нестандартні способи, набувають значної ролі в зростанні основних соціально-економічних показників країн світу.

Блогер зайнятий інформуванням в тих сферах, де традиційна журналістика не діє, не встигає реагувати або викривляє події під натиском влади та багатства. Блогер зайнятий не тільки аналізом подій, він також здійснює синтез (сенсу, перспектив, нового дискурсу, нових організаційних та інших ініціатив) та мотивацію своїх читачів на певні дії.

Розглядаючи таку сферу активності людини, як блогерство, можна запропонувати декілька напрямків його впровадження в економічні відносини. Так, використання методів блогінгу для контакту між урядом та населенням можливе через:

– Створення каналу, на якому уряд буде розміщувати проекти, які він сподівається реалізувати, у доступному для середньостатистичного громадянина вигляді. Це можуть бути невеликі відео про переваги реформи, її вплив на життя населення. Створення подібного каналу при умові, що критика з боку населення буде конструктивною, надасть змогу спростити впровадження реформ. Через кількість «лайків» або переглядів подібних відео уряд буде відслідковувати рівень підтримки або невдоволення з боку населення.

– Створення системи народного голосування подібно до системи сайту kickstarter.com. Ті ідеї щодо покращення стану в Україні, які сподобаються більшій кількості людей (виборців), будуть реалізовуватися на державному рівні.

Фріланс є площадкою, яка надає можливість отримати роботу для спеціалістів в будь-якій сфері. Фріланс – це варіант використання якісного людського капіталу задля розвитку країни. Залучення кадрів у систему інтернет-безпеки країни забезпечить мінімізування хакерських атак на кшталт тих, що були на територій України в період з 27.06.2017–29.06.2017 р. Використання фріланс-площадок спростить відбір кадрів, бо за якістю виконаних заявок можна буде побачити, наскільки відповідальним та професійним є фрілансер.

Фрілансери можуть заохочуватися до об'єднання в групи задля різноманітних StartUp проєктів, які частково або повністю профінансовані державою. Такі проєкти можуть бути спрямовані на забезпечення держави необхідними товарами, послугами, роботами, як на експорт, так і на внутрішньодержавне використання. Це, в свою чергу, припинить виїзд громадян України закордон і створить сприятливий клімат для розвитку новітніх технологій в державі.

Кіберспорт – є однією з найкращих площадок для отримання грошей та іноземних інвестицій на державному рівні. Кіберспорт – це особлива форма змагання, якій допомагають електронні системи, особливо відеоігри. Найчастіше кіберспорт виступає в формі організованих багатокористувацьких змагань з відеоігор, особливо між професійними гравцями.

Найбільш поширеними жанрами відеоігор, пов'язаними з кіберспортом, є стратегії в реальному часі, боротьба (fighting), шутер від першої особи (FPS) і розрахована на багато користувачів онлайн-арена бою (MOBA). Турніри, такі як The International, the League of Legends World Championship, the Battle.net World Championship Series, the Evolution Championship Series, and the Intel Extreme Masters забезпечують пряму трансляцію змагань, а також призові кошти і зарплати учасникам.

Згідно зі звітом аналітичної компанії Newzoo, яка спеціалізується на прогнозах в області кіберспорту, в 2016 році маржинальний прибуток галузі склав \$463 млн. проти \$325 млн. за 2015 рік. Цього року Китай і Південна Корея планують генерувати \$106 млн. виручки або 23% від загальної частки кіберспорту. Аудиторія таких заходів також динамічно змінюється: 256 млн. глядачів з приростом в 13,3% у порівнянні з 2015 роком. На Азіатсько-Тихоокеанський регіон припадає 44% від всієї аудиторії кіберспортивних заходів.

Створення відповідних кібер-арен на території України надасть змогу проводити всесвітні турніри з дисциплін кіберспорту, фестивалі кіберкультури, які спроможні залучити іноземні інвестиції, зокрема завдяки притоку туристів.

Шерингова економіка – є найкращим способом спрощення життя громадян та одним з додаткових напрямків підвищення їхнього добробуту. Шерингова економіка (економіка спільного споживання) підкріплює під собою акт оренди між суб'єктами ринку на товари/послуги без укладання письмової угоди на короткостроковий період; є реалізацією надлишкового ресурсу з вигодою для власника цього ресурсу. Створення всеукраїнських шерингових площадок надасть змогу використати повторно товари та забезпечити надання послуг тій частині населення, яка не може отримати їх через скрутний фінансовий стан. Це збільшить споживчі витрати та добробут населення, що приведе до зростання ВВП країни.

Використання світового досвіду впровадження новітніх інформаційних технологій у нашій державі спроможне забезпечити економічне зростання та розвиток України у найближчий час.

UDC 378.126:316.46

Chernova V.,
*213 group student of Faculty of Economics,
Petro Mohyla Black Sea National University, Mykolaiv, Ukraine*
Research supervisor:
PhD, Associate Professor Khmyzova O.

LEADERSHIP IN TEAM BUILDING

To achieve good results in business or nonprofit projects we need a cohesive team that work effectively. Every team should have a team leader who can hold his/her team together and be a role model for the team members. Everyone knows who the leader is and what s/he should do. At the same time an idea of leadership is very different and it is not always understood in a proper way.

Researchers have already proposed a number of leadership phenomenon interpretations sharing the view that it involves the ability or process of influence. More specifically, leadership is: an ability to adapt the setting so everyone feels empowered to contribute creatively to solving the problems; a process of motivating people to work together collaboratively to accomplish great things.

Scientists have also defined leader concepts in different ways. For example, S. Golovin writes that “the leader is a member of the group for whom all other members of this group recognize the right to make responsible decisions in significant situations, such decisions that affect their interests and determine the direction and the nature of the activities of the whole group; the most authoritative person who really plays a central role in organizing joint activities and regulating relations in a group”. In Cambridge Dictionary this term has the following meaning: “Leader is a person who controls the group, country or situation, someone or something that is winning during a race or other situation where people are competing”.

A team leader plays an important role in: guiding the team members and motivating them to stay focused; setting a goal and objective for the team; being a mentor to the team members; creating a positive ambience at the workplace; encouraging the team members to help each other; avoiding playing politics or provoking individuals to fight.

Team building is a systematic process designed to improve working relationships and team functioning such as problem solving, decision making and conflict resolution that enables the group to overcome any goal blocking barriers; it will make favorable impact in six key areas: complex tasks achievement; quality of decisions; accuracy of decisions; risk taking; motivation; speed of learning.

Team building can be organized by a team leader or a human resource manager. HR Manager is a person who helps to choose a team in which all members will work comfortably.

To understand what qualities a team leader should have our sociological survey was conducted in October 2017; 56 people chose 3 leadership characteristics from 10 qualities and skills list given. There were such qualities and skills as: speaking skills, punctuality, perseverance, sociability, diplomacy, and education, ability to work in a team, solve conflicts, the desire to achieve high results, establish goals and achieve them.

Analysis of the opinion poll illustrated that 48% respondents considered the ability to work in a team to be the main characteristic of a team leader. The desire to achieve high results and diplomacy were both chosen by 46% respondents; and speaking skills – by 42%.

Based on this survey, a team leader is a person who has the ability to work in a team, the desire to achieve high results, diplomacy and speaking skills. The essence of effective team building is that members of the team work well together to develop cooperation, time and resource management for their benefit of an organization or a project. The leader of a team is the main motivator and the basis for its formation.

ЗМІСТ

Дяченко В. С. Блогерство як професійна діяльність: можливості оподаткування	1
Жаган І. С. Франчайзинг, або бізнес під ключ	3
Журавська С. О. Cyber Insurance as an Important Part of Doing Business and Perspective Direction on the Insurance Market	4
Комова А. Д. Інфляційні процеси та ефективність проведення антиінфляційної політики в Україні	6
Бабаніна А. Ю. Аналіз монетарної політики банку Англії	8
Валентова Ю. В. Актуальність управління ризиками у банківській системі України в умовах нестабільної економіки	10
Гаврильчук Р. М. Інвестиції як чинник економічного зростання ...	12
Глазачева І. А. Аналіз сфер діяльності підприємств з іноземним капіталом – великих платників податків	14
Гуска С. В. Визначення впливу державного боргу на економічне зростання країни	16
Dzhragatspanian V. A. The Role of Tourism in Country's Economy ...	17
Dragumirova A. H. Tools of Monetary Policy and Their Efficiency in the Context of Ukraine	20
Костяхіна А. М. Залучення носіїв іноземних мов до проведення занять з дисципліни «Іноземна мова за проф. спрямуванням» студентам спеціальності «Облік і аудит»: переваги та недоліки	21
Крисіна І. О. Податок на доходи фізичних осіб як інструмент фіскальної політики	24
Літвінова М. В. Диверсифікація кредитно-інвестиційного портфелю банків України	26
Манюкова А. О. Зарубіжний досвід банківського кредитування економіки	28
Mudra Y., Bilenko K. Economic Measurement of Happiness	30

Нертик О. О. Проблема застосування нестандартних інструментів монетарної політики в Україні	32
Радик К. В. Лексичний аспект викладання професійної іноземної мови для студентів I курсу напряму підготовки «Облік і аудит»	35
Rusanova K. D. Insurance Fraud	37
Саркісян І. Поняття та якості сучасного менеджера.....	39
Семененко Г. М. Інвестиції в людський капітал як шлях до економічного зростання	41
Сокольченко А. Професійний егоїзм у менеджменті	43
Соловйова С. Г. Фондовий ринок України та перспективи його розвитку	45
Сощенко В. Концепція маркетингу 5P в сучасних умовах	47
Стеценко А. В. Встановлення від'ємної облікової ставки: причини та наслідки	49
Супрунчук М. О. Роль сучасних інформаційних технологій у розвитку економіки України.....	51
Chernova V. Leadership in Team Building.....	53

Комп'ютерна верстка *Д. Кардаш*.
Друк *С. Волинець*. Фальцювальні-палітурні роботи *О. Кутова*.

Підп. до друку 16.10.2018.
Формат $60 \times 84^{1/16}$. Папір офсет.
Гарнітура «Times New Roman». Друк ризограф.
Ум. друк. арк. 3,56. Обл.-вид. арк. 2,96.
Тираж 36 пр. Зам. № 5573.

54003, м. Миколаїв, вул. 68 Десантників, 10.
Тел.: 8 (0512) 50-03-32, 8 (0512) 76-55-81, e-mail: rector@chmnu.edu.ua.
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 6124 від 05.04.2018.

